

**PRZEDSIĘBIORSTWO PRZEMYSŁU
SPOŻYWCZEGO „PEPEES” S.A.**

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

**ZA ROK 2017
(01.01.2017-31.12.2017)**

**SPORZĄDZONE WEDŁUG
MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW
SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ
W WERSJI ZATWIERDZONEJ PRZEZ UNIĘ
EUROPEJSKĄ**

28 marca 2018

SPIS TREŚCI

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ PRZEDSIĘBIORSTWA PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO "PEPEES" S.A.....	3
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	5
SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	6
WYBRANE DANE FINANSOWE W PRZELICZENIU NA EUR	7
INFORMACJA O PRZYJĘTYCH ZASADACH RACHUNKOWOŚCI I INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	8
1. Informacje ogólne	8
2. Istotne zasady rachunkowości.....	9
3. Nowe standardy rachunkowości.	17
4. Zmiany zasad rachunkowości	19
5. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	19
6. Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej.	21
7. Noty objaśniające do sprawozdania z całkowitych dochodów.	38
8. Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych	44
9. Instrumenty finansowe	44
10. Zarządzanie kapitałem	46
11. Pozycje warunkowe.....	47
12. Transakcje z podmiotami powiązanymi.....	48
13. Przeciętne zatrudnienie w Spółce.....	49
14. Wynagrodzenia biegłego rewidenta.....	50
15. Zdarzenia po dniu bilansowym.....	50
16. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego.....	50

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ PRZEDSIĘBIORSTWA PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO "PEPEES" S.A

AKTYWA		Nota	Na dzień 31.12.2017	Na dzień 31.12.2016
I	Aktywa trwale (długoterminowe)		118 847	109 056
1	Rzeczowe aktywa trwale	6.1	91 659	82 319
2	Wartości niematerialne	6.2	211	298
3	Inwestycje w jednostkach zależnych	6.3	15 122	9 676
4	Inwestycje w pozostałych jednostkach	6.4	113	113
5	Udzielone pożyczki	6.13	-	5 500
6	Zaliczki długoterminowe	6.12	8 979	9 649
7	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6.23	2 763	1 501
II	Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)		118 054	101 906
1	Zapasy	6.5	56 386	50 955
2	Aktywa biologiczne	6.6	-	158
3	Należności z tytułu dostaw	6.8	19 807	19 897
4	Należności pozostałe	6.9	4 076	1 246
5	Zaliczki	6.12	1 279	2 376
6	Udzielone pożyczki	6.13	8 381	3 076
7	Inwestycje przeznaczone do obrotu	6.4	3 546	2 550
8	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	6.14	24 579	21 648
	Razem aktywa		236 901	210 962

PASYWA			Na dzień 31.12.2017	Na dzień 31.12.2016
I	Kapitał własny		139 112	126 687
1	Kapitał podstawowy	6.15	5 700	5 700
2	Kapitały zapasowe i rezerwowe	6.16	121 265	105 347
3	Kapitał z aktualizacji wyceny		(172)	(278)
4	Niepodzielony wynik lat ubiegłych i roku bieżącego	6.17	12 319	15 918
II	Zobowiązania długoterminowe		28 474	20 748
1	Kredyty i pożyczki	6.18	11 248	6 939
2	Zobowiązania z tytułu aktywów w leasingu	6.21	7 029	4 137
3	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6.23	6 133	5 550
4	Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych	6.19	1 752	1 701
5	Dotacje	6.22	2 312	2 421
III	Zobowiązania krótkoterminowe		69 315	63 527
1	Zobowiązania z tytułu dostaw	6.20	7 552	6 353
2	Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		2 757	2 794
3	Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	6.20	2 626	2 623
4	Kredyty i pożyczki	6.18	52 573	48 674
5	Zobowiązania z tytułu aktywów w leasingu	6.21	2 225	1 523
6	Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych	6.19	274	236
7	Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	6.22	1 308	1 324
	Razem pasywa		236 901	210 962

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

PRZEDSIĘBIORSTWA PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO "PEPEES" S.A

Przychody i koszty Zyski i straty		Nota	Za okres 01.01.2017- 31.12.2017	Za okres 01.01.2016- 31.12.2016
I	Przychody ze sprzedaży, w tym:		162 454	143 767
1	Przychody ze sprzedaży produktów	7.1	141 142	123 331
2	Przychody ze sprzedaży usług	7.2	792	675
3	Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	7.3	20 520	19 761
II	Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów, w tym:		(113 368)	(102 857)
1	Koszty sprzedanych produktów	7.4	(92 220)	(82 812)
2	Koszty sprzedanych usług	7.4	(361)	(365)
3	Koszty sprzedanych towarów i materiałów		(19 358)	(18 192)
4	Wynik produkcji rolnej	7.6	(1 429)	(1 488)
III	Zysk brutto ze sprzedaży (I-II)		49 086	40 910
1	Koszty sprzedaży i marketingu	7.4	(10 017)	(7 622)
2	Koszty ogólnego zarządu	7.4	(19 366)	(14 945)
3	Pozostałe przychody operacyjne	7.7	493	1 699
4	Pozostałe koszty operacyjne	7.8	(628)	(209)
IV	Zysk operacyjny		19 568	19 833
1	Koszty finansowe	7.9	(4 833)	(904)
2	Przychody finansowe	7.10	937	1 052
V	Zysk przed opodatkowaniem		15 672	19 981
VI	Podatek dochodowy	7.11	(3 353)	(4 063)
VII	Zysk netto		12 319	15 918
VIII	Pozostałe całkowite dochody netto		106	113
1	Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		-	
2	Przeszacowanie zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych		106	113
IX	Całkowite dochody netto ogółem		12 425	16 031

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

PRZEDSIĘBIORSTWA PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO "PEPEES" S.A

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny	Pozostały kapitał rezerwowy	Niepodzielony wynik	Razem kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2016	5 700	51 950	(391)	47 480	5 917	110 656
Zmiany w okresie od 01.01.2016 do 31.12.2016						
Podział zysku za rok 2015				5 917	(5 917)	-
Zysk (strata) netto za rok obrotowy					15 918	15 918
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy (netto)			113			113
Stan na 31 grudnia 2016	5 700	51 950	(278)	53 397	15 918	126 687
Stan na 1 stycznia 2017	5 700	51 950	(278)	53 397	15 918	126 687
Zmiany w okresie od 01.01.2017 do 31.12.2017						
Podział zysku za rok 2016				15 918	(15 918)	-
Zysk (strata) netto za okres					12 319	12 319
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy (netto)			106			106
Stan na 31 grudnia 2017	5 700	51 950	(172)	69 315	12 319	139 112

**SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH
PRZEDSIĘBIORSTWA PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO "PEPEES" S.A**

Wyszczególnienie	Nota	Za okres 01.01.2017- 31.12.2017	Za okres 01.01.2016- 31.12.2016
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	8		
I. Zysk (strata) przed opodatkowaniem		15 672	19 981
II. Korekty razem		397	(7 758)
1. Amortyzacja		6 595	6 117
2. (Zyski) straty z tytułu różnic kursowych		7	4
3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		624	544
4. (Zysk) strata z tytułu działalności inwestycyjnej		2 764	(1 135)
5. Zmiana stanu rezerw		73	(499)
6. Zmiana stanu zapasów		(5 431)	(6 763)
7. Zmiana stanu aktywów biologicznych		158	14
8. Zmiana stanu należności		(2 740)	(3 044)
9. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych		1 202	952
10. Zmiana stanu zaliczek		1 767	(586)
11. Zapłacony podatek dochodowy		(4 094)	(2 467)
12. Zmiana stanu dotacji		(109)	(127)
13. Otrzymane dopłaty		(456)	(795)
14. Pozostałe korekty		37	27
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II)		16 069	12 223
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
I. Wpływy		7 562	7 079
1. Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		3 379	2 211
2. Otrzymane dywidendy		122	122
3. Spłata pożyczek		4 061	4 746
II. Wydatki		26 166	15 158
1. Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		13 430	8 873
2. Nabycie udziałów		8 321	5 110
3. Zakup papierów wartościowych		996	
4. Udzielone pożyczki		3 419	1 175
III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)		(18 604)	(8 079)
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
I. Wpływy		57 349	48 492
1. Kredyty i pożyczki		56 893	47 697
2. Otrzymane dopłaty		456	795
II. Wydatki		51 877	46 547
1. Spłaty kredytów i pożyczek		48 718	44 281
2. Odsetki od kredytów i pożyczek		746	666
3. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingowych		2 413	1 600
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)		5 472	1 945
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/-B.III+/-C.III)		2 937	6 089
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:		2 931	(1 774)
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		6	4
- zmiana stanu kredytów w rachunku bieżącym			7 859
F. Środki pieniężne na początek okresu		21 652	15 563
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/- D)	8.1	24 589	21 652
- w tym o ograniczonej możliwości dysponowania		-	-

WYBRANE DANE FINANSOWE W PRZELICZENIU NA EUR

NR	WYBRANE DANE FINANSOWE	W TYS. ZŁ		W TYS. EUR	
		Rok 2017	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2016
I	Przychody ze sprzedaży ogółem	162 454	143 767	38 272	32 856
II	Zysk netto	12 319	15 918	2 902	3 638
III	Całkowite dochody netto	12 425	16 031	2 927	3 664
IV	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	16 069	12 223	3 786	2 793
V	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(18 604)	(8 079)	(4 383)	(1 846)
VI	Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	5 472	1 945	1 289	445
VII	Przepływy pieniężne netto, razem	2 937	6 089	692	1 392
VIII	Aktywa razem	236 901	210 962	56 799	47 686
IX	Kapitał własny	139 112	126 687	33 353	28 636
X	Zysk (strata) na jedną akcję	0,13	0,17	0,03	0,04
XI	Całkowite dochody netto na jedną akcję	0,13	0,17	0,03	0,04
XII	Wartość księgowa na jedną akcję	1,46	1,33	0,35	0,30

Do przeliczenia wybranych danych finansowych na euro zastosowano następujące kursy ogłoszone przez Narodowy Bank Polski:

- wybrane pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2017 r. według średniego kursu obowiązującego na dzień bilansowy 1 EUR= 4,1709 zł,
- wybrane pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2016 r. według średniego kursu obowiązującego na dzień bilansowy 1 EUR= 4,4240 zł,
- wybrane pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych za okres od 01.01.2017 - 31.12.2017 r. według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłoszonych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca roku 2017 - 1 EUR= 4,2447 zł,
- wybrane pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych za okres od 01.01.2016-31.12.2016 r. według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłoszonych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca roku 2016 - 1 EUR= 4,3757 zł.

**INFORMACJA O PRZYJĘTYCH ZASADACH RACHUNKOWOŚCI I INNE
INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
na dzień 31 grudnia 2017 r.****1. Informacje ogólne**

Nazwa pełna	Przedsiębiorstwo Przemysłu Spożywczego „PEPEES” Spółka Akcyjna
Adres siedziby	18-402 Łomża, ul. Poznańska 121
Identyfikator	REGON: 450096365
Identyfikator NIP	718-10-05-512
Organ rejestrowy	Sąd Rejonowy w Białymstoku XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
Numer w rejestrze	000038455
Forma Prawna	Spółka Akcyjna
Forma organizacyjna	Przedsiębiorstwo jednozakładowe

Podstawowy przedmiot działalności – przetwórstwo ziemniaków

Branża – spożywcza

Czas trwania – nieograniczony

Okres sprawozdawczy – od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 oraz dane porównawcze za analogiczny okres roku poprzedniego

Skład osobowy Zarządu na dzień 31.12.2017 r.:

Wojciech Faszczewski – Prezes Zarządu,
Tomasz Rogala – Członek Zarządu.

Skład osobowy Rady Nadzorczej na dzień 31.12.2017 r.:

1. Maciej Kaliński – Przewodniczący Rady Nadzorczej
2. Piotr Marian Taracha – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
3. Krzysztof Stankowski – Sekretarz Rady Nadzorczej
4. Robert Malinowski – Członek Rady Nadzorczej
5. Agata Czerniakowska – Członek Rady Nadzorczej.

Komitety audytu zostały powołane uchwałą RN w dniu 1 sierpnia 2017 r. w składzie:

1. Maciej Kaliński – Przewodniczący
2. Piotr Taracha – Wiceprzewodniczący
3. Krzysztof Stankowski – Członek.

W takim składzie pracował do 31 grudnia 2017 r.

Sprawozdanie finansowe nie zawiera danych łącznych, ponieważ Spółka PEPEES jest przedsiębiorstwem jednozakładowym.

Spółka PEPEES S.A. jest jednostką dominującą i sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Prezentowane sprawozdanie zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności w dającej się przewidzieć przyszłości. Nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie działalności przez okres co najmniej 12 miesięcy od daty na kiedy sporządzono sprawozdanie finansowe.

2. Istotne zasady rachunkowości

2.1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z MSR, MSSF oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości Spółki.

Sprawozdanie finansowe przedstawione jest w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach dane zostały podane z większą dokładnością.

2.2. Zmiany zasad rachunkowości

Spółka nie zmieniała stosowanych uprzednio zasad rachunkowości.

2.3 Korekty błędów poprzednich okresów

Nie wystąpiły korekty błędów poprzednich okresów.

2.4 Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (MSR), Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.

2.5 Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Walutą funkcjonalną (wyceny) i walutą prezentacji spółki PEPEES S.A. jest złoty polski. Aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach obcych zostały przeliczane na dzień bilansowy po kursie wymiany stosowanym przez bank, z którego usług spółka korzysta. Wszystkie różnice kursowe są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za dany okres.

2.6. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Spółka zajmuje się produkcją i sprzedażą skrobi i hydrolizatów skrobiowych. Z uwagi na koncentrację działalności spółki na jednym rodzaju działalności oraz na jednym obszarze geograficznym, posiada jeden segment sprawozdawczy „przetwórstwo ziemniaków”. Jeden segment identyfikuje się w codziennej ewidencji i raportach wewnętrznych.

W niniejszym sprawozdaniu ujawniono informacje zgodnie z paragrafami 32-34 MSSF 8.

2.7 Rzeczowe aktywa trwałe

W momencie przejścia na MSR Spółka przyjęła wartość godziwą środków trwałych wycenionych przez rzeczoznawcę jako zakładany koszt.

Środki trwałe w budowie powstające dla celów produkcyjnych, wynajmu lub administracyjnych jak również dla celów jeszcze nie określonych, prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wg kosztu wytworzenia pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt wytworzenia zwiększany jest o opłaty oraz dla określonych aktywów o koszty finansowania zewnętrznego. Spółka stosuje amortyzację liniową. Amortyzacja dotycząca środków trwałych rozpoczyna się w momencie rozpoczęcia ich użytkowania. Amortyzację wylicza się dla wszystkich środków trwałych, z pominięciem gruntów oraz środków trwałych w budowie, przez oszacowany okres rzeczywistego wykorzystania tych środków, używając metody liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- budynki i budowle 10 - 30 lat
- maszyny i urządzenia 2 - 20 lat

- środki transportu 3 - 5 lat
- wyposażenie stałe i sprzęt 2 - 11 lat

Okresy użytkowania zostały na dzień bilansowy zweryfikowane i zaktualizowane.

Spółka, stosując zasadę istotności, środki trwałe o wartości początkowej do 2000 złotych odnosi jednorazowo do rachunku zysków i strat w okresie, w którym został poniesiony wydatek.

2.8 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne są rozpoznawane, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości spowodują one wpływ do Spółki korzyści ekonomicznych, które mogą być bezpośrednio powiązane z tymi aktywami. Spółka nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według kosztu po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

(a) Znaki towarowe i licencje

Znaki towarowe i licencje posiadają ograniczone (skończone) okresy ekonomicznej użyteczności i wykazywane są sprawozdaniu z sytuacji finansowej według kosztu historycznego pomniejszonego o dotychczasowe umorzenie. Amortyzację nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia kosztu przez szacowany okres ekonomicznej użyteczności (2-10 lat).

(b) Oprogramowanie komputerowe

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania (2-10 lat).

Koszty związane z tworzeniem lub utrzymaniem programów komputerowych spisywane są w koszty z chwilą poniesienia.

(c) Prawo do emisji zanieczyszczeń

Uprawnienia do emisji CO₂ ujmowane są jako wartości niematerialne, które nie podlegają amortyzacji, lecz podlegają analizie pod kątem utraty wartości.

Zakupione jednostki uprawnień do emisji są ujmowane w cenie nabycia zaś otrzymane nieodpłatnie w wartości nominalnej, czyli w wartości zerowej.

Na szacowaną emisję CO₂ w okresie sprawozdawczym tworzy się rezerwę w ciężar kosztów działalności podstawowej.

Na podstawie zweryfikowanego rocznego raportu, o którym mowa w art. 57 ust. 3 ustawy o handlu emisjami, wyłącza się z ewidencji wykorzystane i umorzone prawa do emisji. Rozchód uprawnień ujmowany jest według metody pierwsze przyszło – pierwsze wyszło (FIFO).

2.9 Prawo wieczystego użytkowania gruntów

Zgodnie z przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości Spółka rozpoznaje decyzję, na podstawie której użytkuje wieczyście grunty, jako umowę spełniającą warunki umowy leasingu operacyjnego zgodnie z MSR nr 17. Z uwagi na powyższe wartość godziwa prawa wieczystego użytkowania gruntu, na którym posadowione są budynki i budowle Spółki nie została zaprezentowana w aktywach trwałych. Informacja na temat gruntów użytkowanych wieczyście oraz wartości godziwej prawa do ich użytkowania zostały zaprezentowane w nocie nr 11 sprawozdania finansowego.

W przypadku nabycia takich praw na rynku wtórnym, byłyby prezentowane jako wartości niematerialne i amortyzowane w okresie przewidywanego ich użytkowania.

2.10 Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, które traktowane są jako źródło przychodów z czynszów lub / i utrzymywane są w posiadaniu ze względu na spodziewany przyrost ich wartości.

Nieruchomości inwestycyjne na dzień przejścia na MSR wycenione zostały w wartości godziwej i ta wartość jest stosowana jako zakładany koszt. Każdą nową nieruchomość wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia.

Amortyzację wylicza się przez oszacowany okres ekonomicznej przydatności tych środków, używając metody liniowej. Nie amortyzuje się gruntów.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży (likwidacji) nieruchomości inwestycyjnych określa się jako różnicę pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Na dzień bilansowy Spółka nie posiadała nieruchomości inwestycyjnych.

2.11 Inwestycje

Wszystkie inwestycje są początkowo ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej uiszczonej zapłaty, obejmującej koszty związane z nabyciem inwestycji.

Inwestycje w jednostkach zależnych oraz pozostałych jednostkach wycenia się w cenie nabycia zgodnie z MSR 27 *Jednostkowe sprawozdanie finansowe*, pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości zgodnie z MSR 36 *Utrata wartości aktywów*, gdzie utratę wartości ocenia się poprzez porównanie wartości bilansowej z wyższą z dwóch kwot:

- wartością godziwą, pomniejszoną o koszty zbycia i
- wartością użytkową.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz aktywa finansowe wykazywane według wartości godziwej, z zyskami lub stratami wykazywanymi w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, wykazuje się po początkowym ujęciu według wartości godziwej. Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), metodą efektywnej stopy procentowej. Zrealizowane i niezrealizowane zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej aktywów finansowych wykazywanych według wartości godziwej, wykazuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym powstały.

Akcje firmy „Warszawski Rolno-Spożywczy Rynek Hurtowy” zostały zakwalifikowane jako inwestycje przeznaczone do obrotu i wycenione w cenie nabycia.

Spółka dokonuje na każdy dzień bilansowy oceny, czy występują obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły na wartości.

2.12 Zapasy

Zapasy są wykazywane według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych, niż cena sprzedaży netto. Koszt wyrobów gotowych i produkcji w toku obejmuje surowce, robociznę bezpośrednią, inne koszty bezpośrednie i odnośne wydziałowe koszty produkcji (oparte o normalne zdolności produkcyjne), nie obejmuje natomiast kosztów finansowania zewnętrznego. Zapasy materiałów i towarów są wyceniane przy wykorzystaniu metody średniej ważonej.

Na dzień bilansowy wycena zapasów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego która z nich jest niższa. Cena sprzedaży netto odpowiada oszacowanej cenie sprzedaży pomniejszonej o wszelkie koszty konieczne do zakończenia produkcji oraz koszty doprowadzenia zapasów do sprzedaży lub znalezienia nabywcy (tj. koszty sprzedaży, marketingu itp.). W przypadku, gdy cena nabycia jest wyższa niż cena sprzedaży możliwa do uzyskania, Spółka tworzy odpisy aktualizujące w ciężar kosztów sprzedanych produktów.

2.13 Aktywa biologiczne

Spółka od marca 2014 r. dzierżawi gospodarstwo rolne, na którym uprawia rośliny jednoroczne, takie jak ziemniaki, bobik i zboża. Składniki aktywów biologicznych wycenia się w momencie początkowego ujęcia oraz na koniec każdego okresu sprawozdawczego w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży z uwzględnieniem stopnia dojrzałości roślin.

2.14 Należności krótko- i długoterminowe

Należności z tytułu dostaw i usług, których termin zapadalności wynosi do 180 dni, są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości. Odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że Spółka nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków należności. Odpisy aktualizujące należności obciążają pozostałe koszty operacyjne. Spółka dokonuje odpisów aktualizujących w oparciu o strukturę wiekową i analizę ryzyka kredytowego związanego z danym dłużnikiem. Należności, których termin płatności wynosi powyżej 180 dni wycenia się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu) metodą efektywnej stopy procentowej.

2.15 Transakcje w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy środki pieniężne, kredyty bankowe oraz pozostałe aktywa i pasywa wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu wymiany walut banku obsługującego spółkę. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów lub kosztów finansowych.

2.16 Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy oraz o dużej płynności, a także kredyt w rachunku bieżącym. Kredyt w rachunku bieżącym jest prezentowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako składnik krótkoterminowych kredytów i pożyczek w ramach zobowiązań krótkoterminowych.

2.17 Zaliczki

W przypadku ponoszenia wydatków, dzięki którym przewiduje się osiągnięcie korzyści ekonomicznych przez kilka okresów obrotowych, zaś ich związek z przychodami może być określony tylko ogólnie i pośrednio, koszty ujmuje się sprawozdaniu z całkowitych dochodów drogą systematycznego i racjonalnego rozłożenia w czasie. Koszty ujmuje się niezwłocznie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, jeżeli poniesione wydatki nie przynoszą żadnych przyszłych korzyści ekonomicznych.

2.18 Kapitał własny

Kapitał podstawowy wykazuje się w wartości ustalonej w statucie Spółki wpisanej do KRS.

Kapitał zapasowy tworzony jest zgodnie ze statutem bądź umową Spółki i Kodeksem Sądów Handlowych, z których wynika, że zwiększenie jego może nastąpić poprzez:

- przeznaczenie części zysku netto,
- przełanie nadwyżek, osiągniętych przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej,
- wniesienie dopłat przez akcjonariuszy w zamian za przyznanie szczególnych uprawnień ich dotychczasowym akcjom, o ile te dopłaty nie będą użyte na wyrównanie nadzwyczajnych odpisów lub strat,
- przeniesienie dodatniej różnicy netto z aktualizacji wyceny środków trwałych z tytułu rozchodowania ich do sprzedaży lub likwidacji jeżeli z odrębnych przepisów nie wynika, że różnice te odnoszone są na wynik finansowy,

a zmniejszenie poprzez:

- pokrycie straty,
- dokonanie umorzeń własnych akcji,
- pokrycie kosztów emisji akcji do wysokości nadwyżki wartości emisji nad wartością nominalną akcji; pozostała część kosztów zalicza się do kosztów finansowych,
- nieodpłatne przekazanie środków trwałych, zgodnie z uchwałą WZA,
- przeniesienie ujemnej różnicy netto z aktualizacji wyceny środków trwałych z tytułu rozchodowania ich do sprzedaży lub likwidacji, jeżeli z odrębnych przepisów nie wynika, że różnice te odnoszone są na wynik finansowy.

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów służy do ujmowania przeszacowań aktywów trwałych, powodujących wzrost ich wartości. W kapitale tym ujmuje się również aktualizację rezerw na przyszłe świadczenia pracownicze.

Kapitał rezerwowy tworzony jest zgodnie ze statutem i uchwałami WZA z zysku netto i służy na pokrycie wydatków inwestycyjnych

2.19 Kredyty bankowe i pożyczki

Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki (w tym również kredyty w rachunku bieżącym) księgowane są w wartości uzyskanych wpływów. Koszty finansowe (oprócz tych bezpośrednio związanych z nabyciem lub wytworzeniem rzeczowych aktywów trwałych), łącznie z prowizjami płatnymi w momencie spłaty lub umorzenia oraz kosztami bezpośrednimi zaciągnięcia kredytów, ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i zwiększają wartość księgową instrumentu z uwzględnieniem spłat dokonanych w bieżącym okresie.

Kredyty o stopie oprocentowania poniżej rynkowych stóp procentowych dyskontuje się do poziomu rynkowego oprocentowania, a różnicę pomiędzy wartością zdyskontowaną a otrzymanymi wpływami wykazuje się jako dotacja rządowa.

Kredyty i pożyczki zalicza się do zobowiązań krótkoterminowych, chyba że Spółka posiada bezwarunkowe prawo do odroczenia spłaty zobowiązania, o co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Wówczas wykazuje się je jako zobowiązania długoterminowe.

2.20 Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio dotyczące budowy, przystosowania, montażu lub ulepszenia środków trwałych lub wartości niematerialnych, przez okres budowy, przystosowania, montażu lub ulepszenia są ujmowane w wartości tych aktywów, jeśli zobowiązania te zostały zaciągnięte w tym celu. Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

2.21 Odroczony podatek dochodowy

Zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane jest w pełnej wysokości, metodą zobowiązaniową, z tytułu różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym. Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek (i przepisów) podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych.

2.22 Świadczenia pracownicze

Przewidywane koszty świadczeń pracowniczych (nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne, itp.) zarachowywane są przez okres zatrudnienia przy zastosowaniu metod aktuarialnych. Zyski i straty aktuarialne powstające z tytułu korekt założeń aktuarialnych ex post oraz zmian założeń aktuarialnych ujmowane są w pozostałych całkowitych dochodach w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przez przeciętny, przewidywany, pozostały okres zatrudnienia pracowników, których dotyczą. Wycenę odnośnych zobowiązań przeprowadzają co pół roku niezależni aktuariusz.

Świadczenia pracownicze mogą również wystąpić z tytułu rozwiązania stosunku pracy przed normalnym terminem odejścia pracownika na emeryturę lub ilekroć pracownik zaakceptuje dobrowolnie rozwiązanie z nim stosunku pracy w zamian za te świadczenia. Spółka ujmuje świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy, jeżeli jest w sposób ewidentny zdecydowana rozwiązać stosunek pracy z pracownikami zgodnie z istniejącym szczegółowym oficjalnym planem, bez możliwości wycofania się, albo jest zdecydowana wypłacić świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie złożonej przez siebie oferty zachęcającej do dobrowolnego rozwiązania stosunku pracy. Świadczenia przypadające do zapłaty powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego dyskontuje się do poziomu wartości bieżącej.

2.23 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, jeżeli nie są instrumentem odsetkowym, wykazywane są w bilansie w kwocie wymaganej zapłaty. W przypadku, gdy wycena w skorygowanej cenie nabycia istotnie różni się od wyceny w kwocie wymaganej zapłaty, to wówczas zobowiązania z tytułu dostaw i usług wycenia się w skorygowanej cenie nabycia.

2.24 Rezerwy

Rezerwy ujmowane są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy jest pewne lub wysoce prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne, oraz gdy można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

Nie tworzy się rezerw na przyszłe straty operacyjne.

2.25 Rozliczenia międzyokresowe bierne

Rozliczenia międzyokresowe bierne są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za towary lub usługi, które zostały otrzymane (wykonane) w całości lub częściowo, ale nie zostały zafakturowane bądź warunki zapłaty nie zostały formalnie uzgodnione z dostawcą. Rozliczenia międzyokresowe bierne obejmują również kwoty dotyczące naliczonego wynagrodzenia za urlop. Rozliczenia międzyokresowe bierne ujmuje się wówczas, gdy kwoty przyszłego zobowiązania i termin zapłaty można wiarygodnie oszacować.

2.26 Utrata wartości aktywów

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki wskazujące na trwałą utratę wartości składnika bądź grupy aktywów. Jeśli przesłanki takie istnieją, Spółka ustala szacowaną możliwą do odzyskania wartość składnika aktywów i dokonuje odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, w kwocie równej różnicy między wartością możliwą do odzyskania i wartością bilansową. Strata wynikająca z utraty wartości jest ujmowana w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za bieżący okres.

2.27 Leasing

Leasing, przy którym znacząca część ryzyka i pożytków z tytułu własności pozostaje udziałem leasingodawcy (finansującego), stanowi leasing operacyjny. Opłaty leasingowe uiszczane w ramach leasingu operacyjnego (po pomniejszeniu o ewentualne specjalne oferty promocyjne uzyskane od leasingodawcy) obciążają koszty metodą liniową przez okres leasingu.

Leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, gdy warunki umowy przenoszą zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z bycia właścicielem na leasingobiorcę.

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego są traktowane jak aktywa Spółki i są wyceniane w ich wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Płatności leasingowe dzieli się na część odsetkową oraz część kapitałową. Koszty finansowe są odnoszone do sprawozdania z całkowitych dochodów.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów w opinii Spółki nie spełnia warunków uznania go za umowę leasingu finansowego, gdyż nie przenosi „zasadniczo całego ryzyka i korzyści wynikających z tytułu posiadania aktywów”, zatem traktowane jest jako umowa leasingu operacyjnego.

2.28 Uznawanie przychodów

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody ze sprzedaży obejmują wartość godziwą przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i usług, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i opusty, a także po pomniejszeniu o podatek akcyzowy. Przychody ujmuje się w następujący sposób:

a) przychody ze sprzedaży produktów i towarów

Przychody ze sprzedaży produktów i towarów ujmuje się w momencie dostawy przez Spółkę towarów do klienta, zaakceptowania ich przez klienta oraz wystarczającej pewności ściągłości odnośnej należności.

b) przychody ze sprzedaży usług

Przychody ze sprzedaży usług ujmuje się w okresie, w którym świadczone usługi, w oparciu o stopień zaawansowania konkretnej transakcji, określony na podstawie stosunku faktycznie wykonanych prac do całości usług do wykonania.

c) przychody z tytułu najmu nieruchomości

Przychody z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnej ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

d) przychody z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek ujmuje się według zasady memoriałowej metodą efektywnej stopy procentowej. Gdy należność traci na wartości, Spółka obniża jej wartość bilansową do poziomu wartości odzyskiwalnej, równej oszacowanym przyszłym przepływom pieniężnym zdyskontowanym według pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu, a następnie stopniowo rozlicza się kwotę dyskonta w korespondencji z przychodami z tytułu odsetek. Przychody z tytułu odsetek od udzielonych pożyczek, które utraciły wartość, ujmuje się według zasady kasowej lub zasady odzyskanego kosztu, w zależności od okoliczności.

e) dywidendy

Przychody z tytułu dywidend ujmuje się w momencie nabycia prawa do otrzymania płatności (pod warunkiem, że zachodzi prawdopodobieństwo uzyskania przez Spółkę korzyści ekonomicznych oraz że da się wiarygodnie wycenić wysokość przychodu).

2.29 Pozostałe przychody operacyjne

Do pozostałych przychodów operacyjnych klasyfikowane są przychody i zyski nie związane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Spółki. Do tej kategorii zalicza się np. zyski powstałe z tytułu sprzedaży aktywów trwałych, zyski z aktualizacji wyceny składników majątkowych, odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności, otrzymane odszkodowania, nadpłacone zobowiązania podatkowe z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych, itp.

2.30 Dotacje państwowe

Dotacji nie ujmuje się do chwili uzyskania uzasadnionej pewności, że Spółka spełni konieczne warunki i otrzyma takie dotacje.

Dotacje rządowe ujmuje się w wyniku systematycznie za każdy okres, w którym Spółka ujmuje wydatki jako koszty, których kompensatę ma stanowić dotacja. W szczególności dotacje, których podstawowym warunkiem udzielenia jest zakup, budowa lub inny rodzaj nabycia aktywów trwałych, ujmuje się jako odroczone przychody w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i odnosi się na wynik systematycznie w uzasadnionych kwotach przez okres ekonomicznej użyteczności związanych z nimi aktywów.

Dotacje rządowe należne jako kompensata już poniesionych kosztów lub strat lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego dla Spółki bez ponoszenia w przyszłości związanych z tym kosztów ujmuje się w wyniku w okresie, kiedy stają się wymagalne.

Korzyści wynikające z otrzymania kredytów preferencyjnych poniżej oprocentowania rynkowego, traktowane są jako dotacje i mierzone są jako różnica pomiędzy wartością otrzymanych kredytów i wartością godziwą kredytów ustalona z zastosowaniem odpowiedniej rynkowej stopy procentowej.

2.31 Koszty

Spółka prezentuje rachunek kosztów w układzie kalkulacyjnym. Do kosztów powstałych w wyniku podstawowej działalności zalicza się koszt własny sprzedaży, koszty sprzedaży i dystrybucji oraz koszty ogólnego zarządu.

2.32 Pozostałe koszty operacyjne

Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i straty niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Spółki. Kategoria ta obejmuje straty z tytułu zbycia aktywów trwałych, straty z aktualizacji wartości aktywów i zobowiązań, odpisy aktualizujące wartość należności, przekazane darowizny, skutki wynikające z gwarancji i poręczeń itp.

2.33 Koszty finansowe

Koszty odsetek, dywidend i inwestycji są prezentowane w pozycji „koszty finansowe”.

2.34 Zysk na jedną akcję

Zysk na jedną akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnioważoną liczbę akcji spółki, ponieważ nie występują akcje uprzywilejowane.

2.35 Szacunki i związane z nimi założenia

Spółka dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia oparte na doświadczeniu historycznym oraz różnych innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę osądu, co do wartości bilansowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł. Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest rozpoznawana w okresie, w którym zostały one zmienione.

W okresie sprawozdawczym Spółka przeprowadzała testy na utratę wartości aktywów trwałych i nie stwierdziła utraty ich wartości.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów uwzględniają stopień utraty ich wartości.

Odpisy aktualizujące należności zostały zaktualizowane w wysokości uwzględniającej stopień ryzyka w zakresie braku otrzymania płatności od odbiorców.

Rezerwy na świadczenia emerytalne i nagrody jubileuszowe zostały zaktualizowane w oparciu o wyliczenia aktuarialne na 31.12.2017 r. Do dyskontowania przyszłych wypłat świadczeń przyjęto stopę dyskontową na poziomie średniej rentowności najbezpieczniejszych długoterminowych papierów wartościowych notowanych na polskim rynku kapitałowym wg stanu na dzień wyceny.

Aktualizacji rezerw na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe dokonano na podstawie wielkości przewidywanych wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami obciążającymi pracodawcę za niewykorzystane na dzień 31.12.2017 r. urlopy.

Spółka rozpoznaje składniki aktywów z tytułu podatków odroczonych przy założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na ich wykorzystanie.

Spółka dokonuje co roku weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności dla środków trwałych i wartości niematerialnych. Ostatnia aktualizacja miała miejsce na dzień 31 grudnia 2017 roku.

2.36 Rachunek przepływów pieniężnych

Spółka sporządza rachunek przepływów pieniężnych według metody pośredniej w podziale na działalność operacyjną, inwestycyjną i finansową.

Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej pochodzą przede wszystkim z działalności podstawowej. Nie zawierają zewnętrznych źródeł finansowania.

Przepływy z działalności inwestycyjnej to przede wszystkim:

- środki pieniężne zapłacone i otrzymane z tytułu nabycia (zbycia) rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz innych aktywów trwałych,
- środki pieniężne związane z nabyciem lub sprzedażą instrumentów kapitałowych,
- otrzymane dywidendy,
- pożyczki udzielone stronom trzecim,
- środki pieniężne z rozliczenia umów terminowych typu forward.

Przepływy pieniężne z działalności finansowej dotyczą przede wszystkim zewnętrznych źródeł finansowania. Ujmowane są tu między innymi:

- wpływy z emisji akcji (w prezentowanym okresie nie wystąpiły),
- wydatki na zakup akcji własnych (w prezentowanym okresie nie wystąpiły),
- dywidendy i inne płatności na rzecz właścicieli akcji,
- zaciągnięcie i spłata kredytów i pożyczek,
- dotacje i wszystkie inne bezzwrotne wpływy pochodzące z obcego źródła finansowania.

3. Nowe standardy rachunkowości.

3.1 Nowe standardy rachunkowości i interpretacje zastosowane po raz pierwszy.

Zastosowanie nowych interpretacji i zmian standardów w roku 2017 r. nie miało wpływu na sytuację finansową Spółki.

3.2. Nowe standardy rachunkowości i interpretacje nie zastosowane w niniejszym sprawozdaniu.

Poniższe standardy nie zostały jeszcze zastosowane przez Spółkę przy sporządzeniu niniejszego sprawozdania.

- a) MSSF 9 *Instrumenty finansowe* mający zastosowanie do okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub później. Standard ten wprowadza ulepszone i uproszczone podejście do klasyfikacji i wyceny aktywów i zobowiązań finansowych oraz wymogi dotyczące rachunkowości zabezpieczeń i rozpoznawania utraty wartości aktywów finansowych.
- b) MSSF 14 *Odroczone salda z regulowanej działalności* wydany w dniu 30 stycznia 2014 r. mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r. Komisja Europejska zdecydowała nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego standardu w wersji przejściowej do czasu opublikowania jego wersji ostatecznej.
- c) MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* – wydany dnia 12 kwietnia 2016 r., mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Standard ten określa jednolity model rozliczania przychodów z umów z klientami. Zastąpi wytyczne dotyczące ujmowania przychodów zawarte w MSR 18 *Przychody*, MSR 11 *Umowy*

o usługę budowlaną i w związanych z nimi *Interpretacjach* (IFRIC 13, IFRIC 15, IFRIC 18, SIC-31).

- d) MSSF 16 *Leasing* - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Standard ten modyfikuje definicję leasingu finansowego i operacyjnego.
- e) MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” – standard będzie obowiązywał w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie.
- f) Zmiany do MSR 7, mające zastosowanie dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2017 r. lub później. Zmiany przewidują przedstawienie ujawnień umożliwiających ocenę zmian wartości zobowiązań powstałych w ramach działalności finansowej, zarówno wynikających z przepływów pieniężnych, jak i zmian o charakterze niepieniężnym; na 31.12.2017 nie zatwierdzona przez Komisję Europejską (KE).
- g) Zmiany do MSR 12, mające zastosowanie dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2017 r. lub później. Zmiany wyjaśniają m.in. niezrealizowane straty powiązane z instrumentami dłużnymi wycenianymi w wartości godziwej, dla których wartością podatkową jest ich początkowy koszt; na 31.12.2017 nie zatwierdzona przez KE.
- h) Zmiany do MSSF 10 oraz MSR 28, których data wejścia w życie została odroczone na czas jeszcze nieokreślony. Zmiany dotyczą sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem i mają na celu usunięcie sprzeczności między wymogami MSR 28, a MSSF 10.
- i) Zmiany do MSSF 2, mające zastosowanie dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. Zmiany uściślają dotychczasowe regulacje, dotyczące ujmowania określonych typów transakcji polegających na płatnościach w formie akcji.
- j) Zmiany do MSSF 4, mające zastosowanie dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. Zmiany do MSSF 4 wprowadzają dwa dopuszczalne podejścia: podejście nakładowe oraz podejście odroczone. Zmieniony standard pozwala jednostkom, które zawierają umowy ubezpieczeniowe, na ujęcie w pozostałych całkowitych dochodach, zamiast w wyniku finansowym, wpływu zmienności, które mogą powstać w związku z zastosowaniem MSSF 9, zanim nowy standard na temat działalności ubezpieczeniowej zostanie opublikowany. Natomiast jednostkom, których działalność związana jest głównie z ubezpieczeniami, zmieniony standard pozwala na tymczasowe zwolnienie z zastosowania MSSF 9 do 2021 r. Jednostki, które odroczą zastosowanie MSSF 9, będą stosowały obowiązujący obecnie MSR 39.
- k) Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne”, mające zastosowanie do okresów rozpoczynających się po 1 stycznia 2018 r. Zmiany adresują kwestię przeniesienia poszczególnych nieruchomości do lub z nieruchomości inwestycyjnych. Wprowadzone zmiany wyjaśniają, że aby dokonać przeklasyfikowania konieczna jest zmiana sposobu użytkowania danej nieruchomości. Zmiana sposobu użytkowania następuje, gdy nieruchomość zaczyna lub przestaje spełniać definicję nieruchomości inwestycyjnej oraz występują dowody na zmianę użytkowania.
- l) Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)”, – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (zmiany do MSSF 12 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych

rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie, a zmiany do MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie

- m) Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych a zaliczki”, mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. Interpretacja określa, jaki kurs przeliczenia powinien być stosowany do transakcji w walutach obcych, które wiążą się z otrzymaniem zaliczkowej zapłaty księgowanej przed ujęciem odpowiedniego składnika aktywów, kosztu lub przychodu wynikającego z tej transakcji.
- n) Interpretacja KIMSF 23 „Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego”, która będzie obowiązywała w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów UE.

Zarząd jest w trakcie oceny wpływu powyższych standardów i interpretacji na sprawozdawczość Spółki.

4. Zmiany zasad rachunkowości

Spółka nie zmieniła dobrowolnie żadnych stosowanych uprzednio zasad rachunkowości.

5. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Spółka prowadzi działalność produkcyjną tylko na terenie kraju. Zajmuje się przetwórstwem ziemniaków na skrobie i hydrolizaty skrobiowe. Posiada jeden segment sprawozdawczy „przetwórstwo ziemniaków”, który identyfikuje się w codziennej ewidencji i raportach wewnętrznych Spółki.

5.1. Informacje dotyczące produktów i usług.

W ramach segmentu „przetwórstwo ziemniaków” wytwarza się:

- skrobię ziemniaczaną wykorzystywaną w gospodarstwach domowych oraz przez przemysł spożywczy, farmaceutyczny, papierniczy i włókienniczy,
- kilka asortymentów glukozy wykorzystywanej przez przemysł spożywczy, cukierniczy i farmaceutyczny,
- maltodekstrynę, która jest istotnym składnikiem produktów spożywczych (lody, sosy, zupy, ekstrakty owocowe, posypki smakowe) oraz odżywek i preparatów witaminowo-mineralnych dla dzieci i sportowców,
- białko, które jest otrzymywane z soku komórkowego ziemniaka przez koagulację, oddzielenie i wysuszenie; stanowi cenny komponent mieszanek paszowych dla zwierząt i jest znakomitą zamiennikiem białka zwierzęcego,
- szeroki asortyment syropów skrobiowych znajdujących zastosowanie w przemyśle cukierniczym i piekarniczym,

Pozostałe rodzaje działalności dotyczą:

- produkcji energii cieplnej, która jest wytwarzana przede wszystkim na własne potrzeby a część odsprzedawana sąsiadującym zakładom,
- robót i usług,
- sprzedaży niektórych towarów i materiałów,
- uprawy i sprzedaży roślin jednorocznych.

Poniższa tabela prezentuje przychody z tytułu każdej grupy produktów i usług.

Nazwa produktu lub usługi	Przychody ze sprzedaży	
	Rok 2017	Rok 2016
Skrobia	98 733	83 706
Glukoza	8 938	8 500
Maltodekstryna	17 240	15 245
Białko	14 343	11 246
Syropy skrobiowe	1 165	869
Hydrol	371	336
Energia cieplna	352	3 429
Towary i materiały	20 520	19 761
Usługi	792	675
Razem	162 454	143 767

5.2 Przychody ze sprzedaży według struktury terytorialnej:

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2016
Polska, w tym	94 130	85 007
Skrobia	44 266	34 053
Glukoza	8 623	8 236
Maltodekstryna	15 055	13 754
Białko	8 842	6 054
Syropy skrobiowe	1 165	869
Hydrol	371	336
Energia cieplna	352	3 429
Towary i materiały	14 664	17 601
Usługi	792	675
Kraje UE - dostawy wewnątrz wspólnotowe, w tym:	15 261	14 244
Skrobia	9 573	9 854
Maltodekstryna	2 176	1 485
Glukoza	91	60
Białko	2 699	1 574
Towary	722	1 271
Pozostałe kraje – eksport, w tym:	53 063	44 516
Skrobia	44 894	39 799
Białko	2 802	3 618
Maltodekstryna	9	6
Glukoza	224	204
Towary	5 134	889
Razem	162 454	143 767

5.3 Informacje dotyczące głównych klientów

Spółka nie posiada klienta, od którego przychody ze sprzedaży przekroczyłyby 10% łącznych przychodów. Natomiast w grupie poszczególnych produktów istnieją klienci, których udział stanowi ponad 10% w sprzedaży danego produktu. I tak:

- ponad 10% skrobi sprzedano do jednego klienta zagranicznego,
- powyżej 14% białka sprzedano do jednego klienta krajowego,

- powyżej 10% maltodekstryny sprzedano do każdego z czterech kontrahentów krajowych (odpowiednio 16%; 14,7%; 13,9% oraz 12,8%)
- prawie 17% glukozy sprzedano do jednego kontrahenta krajowego.

6. Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej.

6.1 Rzeczowe aktywa trwałe

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
a) środki trwałe, w tym:	89 211	73 635
- grunty	101	101
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	52 345	51 390
- urządzenia techniczne i maszyny	32 698	19 154
- środki transportu	3 390	2 558
- inne środki trwałe	677	432
b) środki trwałe w budowie	2 448	8 684
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	91 659	82 319

ZMIANY ŚRODKÓW TRWAŁYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH)	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	Ogółem
--	---------------	--	--	--------------------------	---------------------------	---------------

Stan na 1 stycznia 2016

Wartość brutto	101	78 178	54 789	2 398	1 046	136 512
Umorzenie	0	27 146	36 450	1 257	716	65 569
Wartość księgowa netto	101	51 032	18 339	1 141	330	70 943

Rok 2016

Wartość brutto na początek okresu	101	78 178	54 789	2 398	1 046	136 512
Zwiększenia (z tytułu)	-	3 364	3 529	1 776	200	8 869
- z inwestycji	-	3 364	1 637	-	0	5 001
- z zakupu	-	-	463	1 196	200	1 859
- leasing	-	-	1 429	580	-	2 009
Zmniejszenia (z tytułu)	-	-	581	396	6	983
- sprzedaż	-	-	-	396	-	396
- likwidacja	-	-	581	-	6	587
Wyksięgowanie umorzenia sprzedanych i zlikwidowanych środków trwałych	-	-	(581)	(314)	(3)	(898)
Amortyzacja	-	3 006	2 714	277	95	6 092
- związana z działalnością podstawową	-	2 955	2 416	149	94	5 614
- związana z działalnością rolniczą	-	51	298	128	1	478
Wartość księgowa netto na koniec okresu	101	51 390	19 154	2 558	432	73 635

Stan na 31 grudnia 2016

Wartość brutto	101	81 542	57 737	3 778	1 240	144 398
Umorzenie	0	30 152	38 583	1 220	808	70 763
Wartość księgowa netto	101	51 390	19 154	2 558	432	73 635

Rok 2017

Wartość brutto na początek okresu	101	81 542	57 737	3 778	1 240	144 398
Zwiększenia (z tytułu)	-	4 191	19 131	1 873	376	25 571
- z inwestycji		3 307	3 794			7 101
- z zakupu		884	11 160	275	376	12 695
- leasing			4 177	1 598		5 775
Zmniejszenia (z tytułu)	-	98	3 585	624	7	4 314
- sprzedaż			3 162	225		3 387
- likwidacja		98	423	399	7	927
Wyksięgowanie umorzenia sprzedanych i zlikwidowanych środków trwałych		(66)	(409)	(454)	(7)	(936)
Amortyzacja, w tym:	-	3 204	2 411	871	131	6 617
- związana z działalnością podstawową		3 125	1 980	690	124	5 919
- związana z działalnością rolniczą		79	431	181	7	698
Wartość księgowa netto na koniec okresu						-
Stan na 31 grudnia 2017						0
Wartość brutto	101	85 635	73 283	5 027	1 609	165 655
Umorzenie	0	33 290	40 585	1 637	932	76 444
Wartość księgowa netto	101	52 345	32 698	3 390	677	89 211

W momencie przejścia na MSSF przyjęto wartość godziwą środków trwałych wycenionych przez rzeczoznawcę jako zakładany koszt. Różnicę z wyceny pomniejszoną o odroczony podatek dochodowy odniesiono na kapitał własny.

W okresie sprawozdawczym odpisy amortyzacyjne powiększyły koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów w kwocie 4.529 tys. zł (4.581 tys. zł – 2016 r.), oraz koszty ogólnego zarządu - 1.390 tys. zł (1.033 tys. zł -2016 r.).

Obciążenia rzeczowych aktywów trwałych z tytułu zaciągniętych kredytów bankowych:

- hipoteka umowna w kwocie 14.734 tys. zł na rzecz BGŻ BNP PARIBAS,
- hipoteka zwykła w kwocie 1.596 tys. zł na rzecz Banku Polskiej Spółdzielczości,
- hipoteka zwykła w kwocie 404 tys. zł na rzecz Banku Spółdzielczego w Łomży,
- hipoteka zwykła w kwocie 1.295 tys. zł na rzecz Banku Polskiej Spółdzielczości,
- hipoteka kaucyjna do kwoty 1.197 tys. zł na rzecz Banku Polskiej Spółdzielczości,
- hipoteka kaucyjna do kwoty 880,6 tys. zł na rzecz Banku Polskiej Spółdzielczości,
- hipoteka kaucyjna do kwoty 303 tys. zł na rzecz Banku Spółdzielczego w Łomży,
- zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach na kwotę 3.465 tys. zł na rzecz Banku Spółdzielczego w Łomży,
- zastaw rejestrowy na środkach trwałych w kwocie 9.822 tys. zł na rzecz BGŻ BNP PARIBAS
- zastaw rejestrowy na środkach trwałych w kwocie 5.900 tys. zł na rzecz Banku Zachodniego WBK
- przewłaszczenie maszyn i urządzeń w kwocie 1.295 tys. zł na rzecz Banku Polskiej Spółdzielczości.

W związku z nabyciem rzeczowych aktywów trwałych zaciągnięto kredyty inwestycyjne, których niespłacona wartość na dzień sprawozdawczy wynosi 6.858 tys. zł (31.12.2016- 8.784 tys. zł.)

W sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „pozostałe przychody operacyjne” ujęto odszkodowania otrzymane od firmy ubezpieczeniowej z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych spowodowane zdarzeniami losowymi w kwocie 88 tys. zł (rok 2016: 50 tys. zł).

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE W LEASINGU FINANSOWYM	Wartość netto na dzień;	
	31.12.2017	31.12.2016
- budynki i budowle	401	451
- urządzenia techniczne i maszyny	8 213	5 507
- środki transportu	1 814	656
- narzędzia	101	116
Razem	10 529	6 730

6.2 Wartości niematerialne

WARTOŚCI NIEMATERIALNE	Stan na	
	31.12.2017	31.12.2016
a) nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	211	104
- oprogramowanie komputerowe	131	24
b) prawo do emisji gazów	-	194
Wartości niematerialne razem	211	298

ZMIANY WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH	koszty zakończonych prac rozwojowych	wartość firmy	nabyte koncesje, patenty, licencje, w tym: oprogramo- wanie komputerowe	Prawo do emisji gazów	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2016					
Wartość brutto	-	-	715	327	1042
Umorzenie	-	-	586	-	586
Wartość księgowa netto	-	-	129	327	456
Rok 2016					
Wartość brutto na początek okresu	-	-	715	327	1 042
Zwiększenia (z tytułu)	-	-	-	513	513
- z zakupu	-	-	-	513	513
Zmniejszenia (z tytułu)	-	-	207	646	853
- sprzedaż	-	-	-	-	-
- wykorzystanie	-	-	207	646	853
Wyksięgowanie umorzenia sprzedanych i zlikwidowanych wartości niematerialnych	-	-	(207)	-	(207)
Amortyzacja	-	-	25	-	25
Wartość księgowa netto na koniec okresu	-	-	104	194	298
Stan na 31 grudnia 2016					
Wartość brutto	-	-	508	194	702
Umorzenie	-	-	404	-	404
Wartość księgowa netto	-	-	104	194	298
Rok 2017					
Wartość brutto na początek okresu	-	-	508	194	702
Zwiększenia (z tytułu)	-	-	135	230	365
- z zakupu	-	-	135	230	365

ZMIANY WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH	koszty zakończonych prac rozwojowych	wartość firmy	nabyte koncesje, patenty, licencje, w tym: oprogramo- wanie komputerowe	Prawo do emisji gazów	Ogółem
Zmniejszenia (z tytułu)	-	-	-	424	424
- sprzedaż					-
- wykorzystanie				424	424
Amortyzacja			28		28
Wartość księgowa netto na koniec okresu	-	-	211	-	211
Stan na 31 grudnia 2017					-
Wartość brutto	-	-	643	-	643
Umorzenie	-	-	432	-	432
Wartość księgowa netto	-	-	211	-	211

Całą amortyzację wartości niematerialnych zawarto w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „koszty ogólnego zarządu”.

ZMIANY STANU UPRAWNIEN DO EMISJI CO2	Ilość jednostek EUA	Wartość
Stan na 01.01.2017	20 669	194
Otrzymane nieodpłatnie	9 859	0
Zakupione	10 500	230
Umorzone	25 622	424
Sprzedane	5 000	139
Stan na 31.12.2017	10 406	0

Na dzień 31 grudnia 2017 Spółka utworzyła rezerwę w wysokości 305 tys. zł na wartość jednostek EUA przewidzianych do umorzenia za rok 2017.

6.3 Inwestycje w jednostkach zależnych

ZMIANA STANU INWESTYCJI W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH	2017 rok	2016 rok
a) stan na początek okresu	9 676	3 755
- udziały lub akcje	9 676	3 755
b) zwiększenia (z tytułu)	8 321	5 921
- zmiana statusu z jednostki stowarzyszonej na zależną CHP Energia	-	812
- objęcie dodatkowych udziałów w CHP Energia	-	5 109
- objęcie udziałów w Gospodarstwie Rolnym PONARY	8 321	-
c) zmniejszenia (z tytułu)	2 875	
- odpis aktualizujący udziały w CHP Energia	2 875	
d) stan na koniec okresu	15 122	9 676
- udziały lub akcje	15 122	9 676

Nazwa (firma) jednostki zależnej	Siedziba	Przedmiot działalności	Zastosowana metoda konsolidacji	Data objęcia kontroli	Wartość udziałów / akcji według ceny nabycia	Wartość bilansowa	Procent posiadanego kapitału	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA
ZPZ LUBLIN Sp. z o.o.	Lublin	Produkcja i sprzedaż syropu ziemniaczanego oraz suszu ziemniaczanego,	Pełna	02.12.1996	2 550	2 550	82,38	82,38
PPZ BRONISŁAW S.A.	Bronisław	Wytwarzanie skrobi i produktów skrobiowych	Pełna	16.03.2011	1 205	1 205	84,125	84,125
CHP Energia Sp. z o.o.	Wojny Wawrzyńce	Wytwarzanie energii z biogazu	Pełna	24.10.2016	5 921	3 046	67,43	67,43
OZENERGY Sp. z o.o.	Łomża	Wytwarzanie energii elektrycznej	Pełna	18.10.2010	96	-	100	100
Gospodarstwo Rolne Ponary Sp. z o.o.	Łomża	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt	Pełna	19.09..2017	8 321	8 321	67,43	67,43

Nazwa (firma) jednostki zależnej	Kapitał własny	Aktywa	Zobowiązania	Przychody ze sprzedaży	Zysk/Strata
Rok 2016					
ZPZ LUBLIN Sp. z o.o.	2 525	14 427	11 902	17 815	(183)
PPZ BRONISŁAW	3 953	32 012	28 059	32 848	2 435
CHP Energia Sp. z o.o.	(471)	28 360	28 830	1 272	(174)
OZENERGY Sp. z o.o.	4	8	5	0	(1)
Rok 2017					
ZPZ LUBLIN Sp. z o.o.	2 073	14 637	12 564	17 625	(452)
PPZ BRONISŁAW	9 073	38 467	29 394	45 054	5 120
CHP Energia Sp. z o.o.	(3 464)	24 758	28 222	10 232	(2 758)
OZENERGY Sp. z o.o.	3	8	5	-	(1)
Gospodarstwo Rolne PONARY Sp. z o.o.*	11 010	21 178	10 168	-	(46)

*) Dane zaprezentowane zgodnie z polskimi standardami rachunkowości

6.4 Inwestycje w pozostałych jednostkach oraz przeznaczone do obrotu

ZMIANA STANU INWESTYCJI W POZOSTAŁYCH JEDNOSTKACH	2017 rok	2016 rok
a) stan na początek okresu	2 663	2 663
- udziały lub akcje	2 663	2 663
b) zwiększenia z tytułu zakupu:	996	-
- obligacje	996	-
d) stan na koniec okresu	3 659	2 663
- udziały lub akcje	2 663	2 663
- obligacje	996	-

PEPEES posiada 3.000 nieuprzywilejowanych akcji firmy „Warszawski Rolno-Spożywczy Rynek Hurtowy” Spółka Akcyjna z siedzibą w Broniszach („WRSRH”) o wartości nominalnej 3.000 tys. złotych za cenę 2.550 tys. złotych. Akcje te stanowią 2,5% kapitału WRSRH i 1,6 % udziału w głosach na WZA. Głównym właścicielem WRSRH jest Skarb Państwa, posiadający ponad 59% udziału w kapitale. PEPEES nie sprawuje kontroli nad WRSRH. Inwestycja ta jest przeznaczona do obrotu i wykazana w aktywach krótkoterminowych. Wartość godziwa tej inwestycji na dzień bilansowy jest zbliżona do wartości zakupu.

Spółka posiada jeszcze udziały w trzech innych jednostkach, które zapewniają mniej niż 5% ogólnej liczby głosów w walnym zgromadzeniu i nie są one istotne ze względu na wartość i politykę inwestycyjną spółki.

Ponadto PEPEES posiada 10 sztuk obligacji mBanku o wartości nominalnej 1 mln zł, które są przeznaczone do obrotu.

6.5 Zapasy

ZAPASY	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
a) materiały	2 951	2 395
b) półprodukty i produkty w toku	1 770	4 075
c) produkty gotowe	48 541	41 749
d) towary	3 124	2 736
Zapasy razem	56 386	50 955

Wartość bilansowa zapasów wycenionych w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży wyniosła na 31.12.2017 -235 tys. (2016 r. - 1.136 tys. zł.)

Wartość zapasów ujęta jako koszt w okresie sprawozdawczym wyniosła w roku 2017 – 111.159 tys. zł, 2016 - 98.739 tys. zł

Kwota odpisów aktualizujących, ujętych jako koszty w trakcie okresu wyniosła 51 tys. zł. i odpowiednio w roku 2016 - 147 tys. zł.

Kwota odwrócenia odpisów aktualizujących zapasy w roku 2017 wyniosła 147 tys. zł (2016 r. – 0 tys. zł)

Wartość odpisów aktualizujących według stanu na 31.12.2017 wynosi 72 tys. zł (31.12.2016 – 182 tys. złotych).

Wartość bilansowa zapasów stanowiących zabezpieczenie spłaty kredytów bankowych wynosi 46.400 zł, a na koniec 2016 r. 38.818 tys. złotych.

Obciążenia na zapasach z tytułu zaciągniętych kredytów bankowych:

- zastaw rejestrowy na zapasach ziemniaków, produktów gotowych i półproduktów na rzecz Powszechnej Kasy Oszczędności Bank Polski S.A., będący zabezpieczeniem kredytu, którego zadłużenie na 31.12.2017 wynosi 16.000 tys. zł

- zastaw rejestrowy na zapasach materiałów, produktach gotowych i towarach na rzecz Banku Zachodniego WBK S.A. będący zabezpieczeniem kredytów, których zadłużenie na 31.12.2017 r. wynosi 16.000 tys. zł.

6.6 Aktywa biologiczne

Aktywa roślinne	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Aktywa niedojrzałe	-	158
Razem	-	158

6.7 Należności z tytułu dostaw

NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
a) od jednostek powiązanych	1 985	199
- do 12 miesięcy	1 985	199
b) należności od pozostałych jednostek	17 822	19 698
- do 12 miesięcy	17 822	19 698
Razem należności z tytułu dostaw	19 807	19 897

NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG (BRUTTO) - POZOSTAŁYM OD DNIA BILANSOWEGO OKRESIE SPŁATY:	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
a) do 1 miesiąca	5 326	14 428
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	8 793	2 773
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	1 167	-
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku		938
f) należności przeterminowane	4 900	2 011
Należności z tytułu dostaw i usług, razem (brutto)	20 186	20 150
g) odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	(379)	(253)
Należności z tytułu dostaw i usług, razem (netto)	19 807	19 897

Średni termin spłaty należności z tytułu sprzedaży towarów i usług wynosi ok. 45 dni. Od nieuregulowanych należności w terminie nalicza się odsetki ustawowe. Spółka utworzyła rezerwy w pełni pokrywające należności przeterminowane o ponad 180 dni, ponieważ z doświadczeń historycznych wynika, iż takie należności mogą być trudno ściągalne. Na należności nieuregulowane przez 60 do 120 dni tworzy się rezerwy w oparciu o szacunkowe kwoty nieściągalnych należności z tytułu sprzedaży towarów na podstawie doświadczeń z przeszłości oraz analizy sytuacji finansowych poszczególnych kontrahentów.

Należności handlowe są ubezpieczone w firmie KUKE, która dokonuje oceny kredytowej klientów i na tej podstawie wyznacza im limity kredytowe. Limity i punktacja danego klienta podlegają weryfikacji.

Należności przeterminowane, od których nie dokonano odpisów aktualizujących, są to należności od dłużników, z którymi Spółka współpracuje od kilku lat i z oceny ich sytuacji gospodarczej i finansowej nie wynika, że są to należności wątpliwe. Okres przeterminowania wynosi od kilku dni do 6 miesięcy.

6.8 Należności od jednostek zależnych

NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE OD JEDNOSTEK ZALEŻNYCH	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
a) z tytułu dostaw i usług,	1 985	199
Należności krótkoterminowe netto, razem	1 985	199
d) odpisy aktualizujące wartość należności od jednostek powiązanych	196	6
Należności krótkoterminowe od jednostek powiązanych brutto, razem	2 181	205

6.9 Należności pozostałe

NALEŻNOŚCI POZOSTAŁE	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
- z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń	4 033	1 232
- inne	43	14
Należności pozostałe krótkoterminowe netto, razem	4 076	1 246
- odpisy aktualizujące wartość należności pozostałych		
Należności krótkoterminowe pozostałe brutto, razem	4 076	1 246

6.10 Należności skierowane na drogę postępowania sądowego

NALEŻNOŚCI SKIEROWANE NA DROGĘ SĄDOWĄ	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Należności skierowane na drogę postępowania sądowego brutto	25	7
Odpisy aktualizujące wartość należności	(25)	(7)
Należności skierowane na drogę sądową, razem	-	-

Odpisy aktualizujące wartość należności.

ZMIANA STANU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWYCH	2017 rok	2016 rok
Stan na początek okresu	260	867
a) zwiększenia (z tytułu)	298	129
- utworzenie na należności wątpliwe z tytułu dostaw	196	19
- utworzenie na odsetki należne	47	49
- utworzenie na należności dochodzone na drodze sądowej	55	61
b) zmniejszenia (z tytułu)	154	736
- rozwiązanie rezerw z tytułu zapłaty	94	78
- anulowania	60	658
Stan odpisów aktualizujących wartość należności krótkoterminowych na koniec okresu	404	260

Zwiększenia i zmniejszenia odpisów aktualizujących wartość należności ujęto w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „pozostałe koszty operacyjne”.

6.12 Zaliczki

ZALICZKI	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
a) długoterminowe, w tym:	8 979	9 649
- czynsz za dzierżawę gospodarstwa rolnego	8 979	9 649
b) krótkoterminowe, w tym:	1 279	2 376
- czynsz za dzierżawę gospodarstwa rolnego	766	742
- zaliczki na dostawy	365	1 509
- ubezpieczenie majątkowe	135	119
- pozostałe	13	6
Razem	10 258	12 025

6.13 Udzielone pożyczki

Podmiot	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
PPZ BRONISŁAW S.A.	2 000	4 673
ZPZ LUBLIN Sp. z o.o.	3 000	3 011
CHP Energia Sp. z o.o.	2 619	710
Osoba fizyczna prowadząca działalność	762	182
Pożyczki udzielone , w tym:	8 381	8 576
- ze spłatą do 1 roku	8 381	3 076
- ze spłatą powyżej roku	-	5 500

Wszystkie pożyczki zostały udzielone z oprocentowaniem zbliżonym do stosowanego przez banki, z których usług spółka korzysta, z uwzględnieniem dodatkowego ryzyka biznesowego. Z tytułu udzielonych pożyczek otrzymano w okresie sprawozdawczym odsetki w łącznej kwocie 349 tys. złotych (2016 rok : 613 tys. złotych).

6.14 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Środki pieniężne w banku i w kasie	4 266	798
Lokaty krótkoterminowe	20 313	20 850
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, razem	24 579	21 648
- w tym o ograniczonej możliwości dysponowania		

Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do kilku miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY (STRUKTURA WALUTOWA)	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
a) w walucie polskiej	21 067	21 080
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	3 512	568
B1. jednostka/waluta USD/tys.	150	59
tys. zł	512	235
B2. jednostka/waluta EURO/tys.	736	79
tys. zł	3 000	333
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, razem	24 579	21 648

6.15 Kapitał podstawowy

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej	Data rejestracji
A	zwykłe, na okaziciela	Nieuprzywilejowane	brak ograniczeń	83 mln	4 980	09.05.2008
B	zwykłe, na okaziciela	Nieuprzywilejowane	brak ograniczeń	12 mln	720	30.09.2014
Liczba akcji razem				95 mln		
Kapitał zakładowy, razem					5 700	
Wartość nominalna jednej akcji = 0,06 zł						

W okresie sprawozdawczym nie było zmian w kapitale podstawowym Spółki.

Według najlepszej wiedzy posiadanej przez Spółkę struktura własnościowa na dzień bilansowy przedstawiała się następująco:

- Maksymilian Maciej Skotnicki - liczba głosów: 20.395.465; udział w ogólnej liczbie głosów na WZA – 21,47 %
- Epsilon Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych - liczba głosów: 21.444.561; udział w ogólnej liczbie głosów na WZA – 22,57 %
- Michał Skotnicki - liczba głosów: 10.700.011; udział w ogólnej liczbie głosów na WZA – 11,26%.
- Newth Jonathan Reginald liczba głosów: 7.995.200; udział w ogólnej liczbie głosów na WZA – 8,42%
- Mazowiecka Korporacja Finansowa Sp. z o.o. – liczba głosów: 5.397.343; udział w ogólnej liczbie głosów na WZA - 5,68% ,
- Krzysztof Borkowski (pośrednio poprzez podmioty powiązane, w tym m.in. Mazowiecka Korporacja Finansowa) – liczba głosów: 7.923.409; udział w ogólnej liczbie głosów na WZA - 8,34%
- Richie Holding Ltd - liczba głosów 6.133.100, udział w ogólnej liczbie głosów na WZA – 6,46%

Nikt z pozostałych akcjonariuszy nie zgłosił stanu posiadania co najmniej 5% udziału w kapitale zakładowym i w ogólnej liczbie głosów na WZA.

6.16 Kapitały zapasowe i rezerwowe

KAPITAŁ ZAPASOWY	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
a) ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	7 562	7 562
b) utworzony ustawowo	1 660	1 660
c) utworzony z przeszacowań majątku (niepodlegający podziałowi)	30 602	30 602
d) utworzony z zysków	12 126	12 126
Kapitał zapasowy, razem	51 950	51 950

POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE (WEDŁUG CELU PRZEZNACZENIA)	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
- fundusz inwestycyjny	69 315	53 397
Pozostałe kapitały rezerwowe, razem	69 315	53 397

Fundusz inwestycyjny został utworzony z zatrzymanych zysków.

KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
- przeszacowanie zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	(224)	(304)
- podatek odroczony od skutków przeszacowania	52	26
Pozostałe kapitały rezerwowe, razem	(172)	(278)

6.17 Niepodzielony wynik lat ubiegłych

NIEPODZIELONY WYNIK LAT UBIEGŁYCH I ROKU BIEŻĄCEGO	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
- wynik za rok	12 319	15 918
Niepodzielony wynik, razem	12 319	15 918

6.18 Kredyty i pożyczki

Długoterminowe

ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE O POZOSTAŁYM OD DNIA BILANSOWEGO OKRESIE SPŁATY	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
a) powyżej 1 roku do 3 lat	6 337	5 323
b) powyżej 3 do 5 lat	4 625	1 616
c) powyżej 5 lat	286	
Zobowiązania długoterminowe, razem	11 248	6 939

Lp.	Rodzaj kredytu	Kwota kredytu wg umowy	Waluta	Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty	Waluta	Stopa procentowa	Termin spłaty
1	Kredyt preferencyjny na modernizację urządzeń. Kapitał będzie spłacany w ratach kwartalnych, natomiast odsetki płacone są miesięcznie od kwoty zadłużenia	1 295	PLN	235 (wartość bilansowa 225)	PLN	1,6 stopy redyskontowej weksli, z tego emitent płaci 0,25 oprocentowania kredytu, lecz nie mniej niż 2% w stosunku rocznym; w pozostałej wysokości dopłaca Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;	30.11.2018
2	Kredyt inwestycyjny na budowę suszarni skrobi, węzła rozładunku oraz stacji uzdatniania wody	9 822	PLN	5 772	PLN	Stopa oprocentowania WIBOR dla depozytów 3-miesięcznych powiększona o marżę Banku	25.02.2022
3	Kredyt inwestycyjny na modernizację instalacji odpylania kotłów parowych	1 200	PLN	861	PLN	Stopa oprocentowania WIBOR dla depozytów 3-miesięcznych powiększona o marżę Banku	31.12.2020

4	Kredyt inwestycyjny przeznaczony na finansowanie i refinansowanie nabycia 100% udziałów w spółce Gospodarstwo Rolne Ponary Sp. z o. o.	10 530	PLN	7 055	PLN	Stopa oprocentowania WIBOR dla depozytów 1-miesięcznych powiększona o marżę Banku	30.06.2025
5	Pożyczka	533	PLN	267	PLN	0%	13.06.2018
RAZEM		23 380	PLN	14 180	PLN		

Kwota 2.932 tys. zł została w sprawozdaniu z sytuacji finansowej ujęta w zobowiązaniach krótkoterminowych, ponieważ zostanie spłacona w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. Kredyty zostały wycenione zgodnie z MSR 39, a różnicę pomiędzy kwotą otrzymaną a zdyskontowaną ujęta jako dotacja rządowa w rozliczeniach międzyokresowych.

Zabezpieczenia

Ad.1

Zabezpieczeniem kredytu jest hipoteka zwykła w wysokości 1.295 tys. PLN, hipoteka kaucyjna do kwoty 880,6 tys. PLN, przewłaszczenie na maszynach i urządzeniach na kwotę 1 295 tys. PLN, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, weksel in blanco, pełnomocnictwo do rachunków bankowych.

Ad. 2

Zabezpieczeniem kredytu jest hipoteka umowna w wysokości 14.734 tys. PLN, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, oświadczenie o poddaniu się egzekucji.

Ad. 3

Zabezpieczeniem kredytu jest hipoteka zwykła do kwoty 1.800 tys. zł, weksel in blanco, pełnomocnictwo do rachunków bankowych.

Ad. 4

Zabezpieczeniem kredytu jest hipoteka łączna do kwoty 15.795 tys. zł, przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia, zastawy rejestrowe na 32.400 sztukach udziałów (100% udziałów) w spółce Gospodarstwo Rolne Ponary, weksel własny in blanco.

Krótkoterminowe

L.p.	Rodzaj kredytu	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy	Walut a	Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty	Waluta	Stopa procentowa	Termin spłaty
1	Kredyt w rachunku bieżącym	4 000	PLN	0	PLN	1 mies. WIBOR+marża banku	31.08.2018 r.
2	Kredyt obrotowy odnawialny w rachunku kredytowym	10 000	PLN	7 641	PLN	1 mies. WIBOR+ marża banku.	31.08.2018 r.
3	Kredyt obrotowy nieodnawialny w rachunku kredytowym	16 000	PLN	16 000	PLN	1 mies. WIBOR+ marża banku	31.08.2018 r

4	Kredyt w rachunku bieżącym	4 000	PLN	0	PLN	1 mies. WIBOR+marża banku	31.08.2018 r.
5	Kredyt obrotowy odnawialny w rachunku kredytowym	10 000	PLN	10 000	PLN	1 mies. WIBOR+ marża banku.	31.08.2018 r.
6	Kredyt obrotowy nieodnawialny w rachunku kredytowym	16 000	PLN	16 000	PLN	1 mies. WIBOR+ marża banku	31.08.2018 r.
RAZEM		60 000	PLN	49 641	PLN		

*W sprawozdaniu z sytuacji finansowej jest kwota 52 573 tys. zł; różnica dotyczy części kredytów długoterminowych, które zostaną spłacone w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Zabezpieczenia

Trzy pierwsze kredyty uzyskano na podstawie jednej umowy tzw. „Umowy o multiliniję”.

Zabezpieczeniem powyższych kredytów jest:

- hipoteka umowna łączna w wysokości 58 500 tys. PLN na nieruchomościach:
  - należących do PPZ Bronisław S.A.
  - należących do ZPZ Lublin Sp. z o.o.
- cesja praw z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości:
  - należących do PPZ Bronisław S.A.
  - należących do ZPZ Lublin Sp. z o.o.
- zastaw rejestrowy na środkach:
  - należących do PEPEES S.A.
  - należących do PPZ Bronisław S.A.
  - należących do ZPZ Lublin Sp. z o.o.
- cesja praw z polis ubezpieczeniowej środków trwałych
- zastaw rejestrowy na zapasach o wartości nie niższej niż 145% salda kredytu obrotowego wraz z cesją polisy ubezpieczeniowej zapasów,
- cesja praw z polisy ubezpieczeniowej zapasów,
- przelew wierzytelności wynikających z tytułu prowadzonej działalności spółek PEPEES S.A., PPZ Bronisław S.A., ZPZ Lublin Sp. z o.o.,
- weksel in blanco z deklaracją wekslową.

Następne trzy kredyty zostały udzielone na podstawie tzw. „Umowy limitu kredytowego wielocelowego”, której zabezpieczeniem jest:

- hipoteka umowna do kwoty 58 500 tys. PLN na nieruchomościach:
  - należących do PPZ Bronisław S.A.
  - należących do ZPZ Lublin Sp. z o.o.
- zastaw rejestrowy na środkach trwałych:
  - należących do PEPEES S.A.
  - należących do PPZ Bronisław S.A.
  - należących do ZPZ Lublin Sp. z o.o.
- przelew wierzytelności pieniężnej z umów ubezpieczenia środków trwałych i zapasów,
- zastaw rejestrowy na zapasach:
  - należących do PEPEES S.A.
  - należących do PPZ Bronisław S.A.
  - należących do ZPZ Lublin Sp. z o.o.
- cesja globalna 40% należności:
  - należących do PEPEES S.A.
  - należących do PPZ Bronisław S.A.

- należących do ZPZ Lublin Sp. z o.o.;
- weksel in blanco z deklaracją wekslową.

6.19 Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ EMERYTALNYCH I PODOBNYCH (WG TYTUŁÓW)	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
a) długoterminowe, w tym:	1 752	1 700
- odprawy emerytalne	238	193
- nagrody jubileuszowe	1 514	1 507
b) krótkoterminowe, w tym:	274	237
- odprawy emerytalne	27	23
- nagrody jubileuszowe	247	214
Razem	2 026	1 937

ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ EMERYTALNYCH I PODOBNYCH (WG TYTUŁÓW)	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
a) stan na początek okresu	1 937	2 075
- odprawy emerytalne	216	157
- nagrody jubileuszowe	1 721	1 918
b) zwiększenia (z tytułu)	393	72
- odprawy emerytalne	67	72
- nagrody jubileuszowe	326	
c) wykorzystanie (z tytułu)	304	210
- odprawy emerytalne	18	13
- nagrody jubileuszowe	286	197
d) stan na koniec okresu	2 026	1 937
- odprawy emerytalne	265	216
- nagrody jubileuszowe	1 761	1 721

Nagrody jubileuszowe wypłacane są pracownikom, legitymującym się co najmniej 20-letnim stażem pracy ogółem, co 5 lat. Do okresu pracy uprawniającego pracownika do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej wlicza się okresy pracy w PEPEES S.A. oraz spółkach wyodrębnionych z PEPEES S.A. z zastrzeżeniem przejścia pracownika z PEPEES S.A. do tych spółek na podstawie art. 23¹ Kodeksu Pracy oraz okresy pracy we wszystkich jednostkach będących pracodawcami w rozumieniu przepisów Kodeksu Pracy oraz okresy pracy na roli w przypadku przejścia gospodarstwa rolnego na własność przez pracownika.

Warunkiem nabycia prawa do nagrody jubileuszowej jest przepracowanie w PEPEES S.A. i spółkach zależnych wyodrębnionych z PEPEES S.A., z zastrzeżeniem przejścia pracownika z PEPEES S.A. do tych spółek na podstawie art. 23¹ Kodeksu Pracy, co najmniej 5 lat.

Podstawę wymiaru nagrody stanowi równość 150% płacy minimalnej brutto określonej na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów.

Kwota nagrody jubileuszowej jest naliczana jedynie za czas pracy w PEPEES S.A. oraz w spółkach wyodrębnionych z PEPEES S.A. z zastrzeżeniem przejścia pracownika z PEPEES S.A. do tych spółek na podstawie art. 23¹ Kodeksu Pracy.

Wysokość nagrody w zależności od stażu pracy ogółem wynosi następujący procent podstawy wymiaru:

- po 20 latach pracy-200%,
- po 25 latach pracy-250%,
- po 30 latach pracy-300%,
- po 35 latach pracy -350%,
- po 40 latach pracy i każdych następnych 5-letnich okresach pracy -400%.

Pracownikom zatrudnionym w niepełnym wymiarze czasu pracy wysokość nagrody jubileuszowej nalicza się proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy określonego w umowie o pracę.

Odprawy emerytalne i rentowe w Spółce wypłacane są zgodnie z zapisami art. 92¹ Kodeksu Pracy.

Pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty inwalidzkiej lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia.

Emeryci i renciści ponownie zatrudnieni nie nabywają ponownie prawa do odprawy.
Główne założenia aktuarialne

Wyszczególnienie	Dzień bilansowy	Dzień bilansowy
	31.12.2017	31.12.2016
Podstawowe założenia aktuarialne		
Liczba zatrudnionych	264	223
Roczna stopa wzrostu minimalnego wynagrodzenia	3,50%	3,50%
Stopa dyskontowa	3,20%	3,40%

Założenia aktuarialne

Do kalkulacji rezerw wg stanu na dzień 31.12.2017 r. przyjęto następujące założenia:

- Obliczenia dokonane zostały w złotych polskich (PLN), wielkości wynikowe zaokrąglono do pełnych groszy.
- Przyjęto wartość minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w gospodarce narodowej od 1 stycznia 2018 roku na poziomie 2.100,00 PLN
- Przyjęto długookresową roczną stopę wzrostu wynagrodzeń w Spółce na poziomie 2,5%, tj. na poziomie przewidywanej długookresowej rocznej stopy inflacji (celu inflacyjnego NBP).
- Przyjęto długookresową roczną stopę wzrostu minimalnego wynagrodzenia na poziomie 3,5%, tj. na poziomie o 1 punkt procentowy wyższym od przewidywanej długookresowej rocznej stopy inflacji (celu inflacyjnego NBP) na poziomie 2,5%.
- Do dyskontowania przyszłych wypłat świadczeń przyjęto stopę dyskontową w wysokości 3,2%, tj. na poziomie rentowności najbezpieczniejszych długoterminowych papierów wartościowych notowanych na polskim rynku kapitałowym wg stanu na dzień wyceny.
- Prawdopodobieństwa odejść pracowników obliczono na podstawie historycznych danych dotyczących rotacji zatrudnienia w Spółce oraz danych statystycznych dotyczących odejść pracowniczych w branży.
- Umieralność i prawdopodobieństwa dożycia przyjęto zgodnie z Tablicami Trwania Życia 2016, publikowanymi przez Główny Urząd Statystyczny. Przyjęto, że populacja zatrudnionych w Spółce odpowiada średniej dla Polski pod względem umieralności.

- Przyjęto normalny tryb przechodzenia pracowników na emeryturę według szczegółowych zasad zawartych w ustawie emerytalnej, z wyjątkiem tych zatrudnionych, którzy wg informacji dostarczonych przez Spółkę spełniają warunki wymagane do skorzystania z prawa do przejścia na wcześniejszą emeryturę.
- Nie obliczano oddzielnie rezerwy na odprawy rentowe; w zamian nie uwzględniono osób, które przeszły na rentę przy obliczaniu prawdopodobieństw odejść pracowników.
- Oddzielnie obliczano zobowiązania krótkoterminowe (o terminie wymagalności do 1 roku) i zobowiązania długoterminowe (powyżej 1 roku).

6.20 Zobowiązania z tytułu dostaw oraz pozostałe zobowiązania

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
- z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	7 552	6 353
- do 12 miesięcy	7 552	6 353
- powyżej 12 miesięcy		
- z tytułu ubezpieczeń społecznych, podatków, ceł, i innych świadczeń	1 508	1 530
- z tytułu wynagrodzeń	941	737
- zaliczki otrzymane na dostawy		234
- inne	177	122
Razem zobowiązania z tytułu dostaw oraz pozostałe	10 178	8 976

Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych wynoszą 190 tys. zł i dotyczą dostaw surowców i towarów.

6.21 Zobowiązania z tytułu aktywów w leasingu

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
a) długoterminowe (od roku do 5 lat)	7 029	4 137
b) krótkoterminowe (do roku)	2 225	1 523
Razem	9 254	5 660

Powyższe zobowiązanie wynika z umów zawartych z firmami: BZ WBK Leasing, ING Lease, Raiffeisen Leasing Polska, BGŻ BNP Paribas, Volkswagen Leasing oraz PKO Leasing na sfinansowanie samochodów oraz maszyn i urządzeń. Płatności dokonywane są w comiesięcznych ratach zgodnie z harmonogramem spłat, ostatnia płatność nastąpi w listopadzie 2023 roku. Zobowiązanie jest oprocentowane według zmiennej stopy procentowej WIBOR 1M oraz marży. Zgodnie z postanowieniami umów, na Leasingobiorcę przechodzą wszystkie uprawnienia związane z rękojmią i gwarancją. Wyjątkiem jest możliwość odstąpienia od umowy sprzedaży, które to uprawnienie przysługuje wyłącznie Leasingodawcy. Do obowiązków Leasingobiorcy należy terminowa płatność rat, zgodnie z zaakceptowanym przez niego harmonogramem. W przypadku opóźnień w płatnościach rat lub ich braku, Leasingodawcy przysługuje prawo do wypowiedzenia umowy i zwrotu przedmiotu leasingu. Po zakończeniu umowy leasingu własność przedmiotu leasingu jest przenoszona przez Leasingodawcę na Leasingobiorcę.

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO	2018	2019-2023	Razem
Wartość nominalna opłat leasingowych	2 480	7 448	9 928
Przyszłe koszty finansowe	(255)	(419)	(674)
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	2 225	7 029	9 254

Prawo wieczystego użytkowania gruntów Spółka traktuje jako leasing operacyjny i ujmuje je w ewidencji pozabilansowej. Informacje dotyczące wartości zostały ujęte w notce nr 11.

6.22 Rezerwy, bierne rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów.

REZERWY, BIERNE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE, PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW (WG TYTUŁÓW)	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
a) długoterminowe, w tym:	2 312	2 421
- dotacje do rzeczowych aktywów trwałych	2 312	2 413
- dopłaty do kredytów		8
b) krótkoterminowe, w tym:	1 308	1 324
- dotacje do rzeczowych aktywów trwałych	101	101
- dopłaty do kredytów	8	26
- rezerwa na koszty ochrony środowiska	123	165
- rezerwy na wynagrodzenia za urlopy wypoczynkowe	470	388
- rezerwa na premie dla Zarządu i pracowników	270	284
- rezerwa na nie zafakturowane usługi	31	23
- rezerwa na wykorzystane prawa do emisji CO2	305	337
Razem	3 620	3 745

ZMIANA STANU REZERW KRÓTKOTERMINOWYCH ROZLICZEŃ MIĘDZYOKRESOWYCH (WG TYTUŁÓW)	I 01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
a) stan na początek okresu	1 324	1 685
- dotacje do rzeczowych aktywów trwałych	101	257
- rezerwy na świadczenia wykonane przez kontrahentów	23	26
- dopłaty do kredytów	26	62
- opłata za korzystanie ze środowiska	165	126
- rezerwy na wynagrodzenia za urlopy wypoczynkowe	388	343
- prawo do emisji gazów	337	676
- premie dla Zarządu i pracowników	284	195
b) zwiększenia (z tytułu)	1 199	1 196
- rezerwa na wykorzystane prawa do emisji CO2	305	337
- opłata za korzystanie ze środowiska	123	164
- rezerwy na wynagrodzenia za urlopy wypoczynkowe	470	388
- rezerwy na świadczenia wykonane przez kontrahentów	31	23
- premia dla Zarządu i pracowników	270	284
c) wykorzystanie (z tytułu)	1 215	1 557
- opłata za korzystanie ze środowiska	165	125
- rezerwy na wynagrodzenia za urlopy wypoczynkowe	388	343
- rezerwa na wykorzystane prawa do emisji CO2	337	676
- rezerwa na świadczenia wykonane przez kontrahentów	23	26
- dotacje do rzeczowych aktywów trwałych		156
- dopłaty do kredytów	18	36
- premie dla Zarządu i pracowników	284	195
e) stan na koniec okresu	1 308	1 324
- dotacje do rzeczowych aktywów trwałych	101	101
- dopłaty do kredytów	8	26

ZMIANA STANU REZERW KRÓTKOTERMINOWYCH ROZLICZEŃ MIĘDZYOKRESOWYCH (WG TYTUŁÓW)	I	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
- rezerwa na wykorzystane prawa do emisji CO2		305	337
- opłata za korzystanie ze środowiska		123	165
- rezerwy na wynagrodzenia za urlopy wypoczynkowe		470	388
- premie dla Zarządu i pracowników		270	284
- rezerwy na świadczenia wykonane przez kontrahentów		31	23

6.23 Odroczony podatek dochodowy

REZERWY Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Różnica pomiędzy wartością bilansową, a podatkową rzeczowych aktywów trwałych	6 123	5 541
Niezrealizowane różnice kursowe	2	2
Wycena kredytu		2
Należne, lecz nieotrzymane odsetki	8	5
Razem rezerwy z tytułu odroczonego podatku	6 133	5 550

AKTYWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Niewypłacone wynagrodzenia	132	127
Rezerwy na wynagrodzenia za urlopy wypoczynkowe	89	74
Rezerwa na premie dla Zarządu i pracowników	51	54
Świadczenia emerytalne i nagrody jubileuszowe	385	367
Niezrealizowane różnice kursowe	48	58
Odpisy aktualizujące zapasy	44	35
Odpisy aktualizujące udziały	565	18
Rezerwa na wykorzystane prawa do emisji CO2	58	64
Zobowiązania z tytułu rozliczenia przedmiotu leasingu	1 385	700
Inne bierne rozliczenia	6	4
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku	2 763	1 501

7. Noty objaśniające do sprawozdania z całkowitych dochodów.

7.1 Przychody ze sprzedaży produktów

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW (STRUKTURA RZECZOWA - RODZAJE DZIAŁALNOŚCI)	2017 rok	2016 rok
- produkty ziemniaczane	140 618	119 902
- w tym: od jednostek powiązanych	172	456
- energia cieplna	352	3 429
Przychody netto ze sprzedaży produktów, razem	141 142	123 331
- w tym: od jednostek powiązanych	172	456

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW (STRUKTURA TERYTORIALNA)	2017 rok	2016 rok
a) kraj	78 674	66 731
- w tym: od jednostek powiązanych	172	456
- produkty ziemniaczane	78 322	63 302
- w tym: od jednostek powiązanych	172	456
- energia ciepła	352	3 429
b) dostawa wewnątrzwspólnotowa	14 539	12 973
- w tym: od jednostek powiązanych		
- produkty ziemniaczane	14 539	12 973
c) eksport	47 929	43 627
- w tym: od jednostek powiązanych		
- produkty ziemniaczane	47 929	43 627
Przychody netto ze sprzedaży produktów, razem	141 142	123 331

7.2 Przychody ze sprzedaży usług

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY USŁUG (STRUKTURA RZECZOWA - RODZAJE DZIAŁALNOŚCI)	2017 rok	2016 rok
- przychody z dzierżawy nieruchomości	31	5
- przychody z wynajmu urządzeń	234	279
- przesył energii elektrycznej	-	1
- dostawa wody i odprowadzanie ścieków	1	-
- usługi dla rolników	423	355
- pozostałe usługi	103	35
Przychody netto ze sprzedaży usług, razem	792	675
- w tym: od jednostek powiązanych	271	239

Wszystkie usługi były świadczone w kraju.

7.3 Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY TOWARÓW I MATERIAŁÓW (STRUKTURA RZECZOWA - RODZAJE DZIAŁALNOŚCI)	2017 rok	2016 rok
- ziemniaki	8 955	8 009
- w tym: od jednostek powiązanych	2 320	1 818
- produkty ziemniaczane	7 505	7 571
- w tym: od jednostek powiązanych		
- środki ochrony roślin i nawozy	3 648	3 531
- w tym: od jednostek powiązanych		
- materiały	412	650
- w tym: od jednostek powiązanych	105	186
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, razem	20 520	19 761
- w tym: od jednostek powiązanych	2 425	2 004

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY TOWARÓW I MATERIAŁÓW (STRUKTURA TERYTORIALNA)	2017 rok	2016 rok
a) kraj	14 664	17 601
- ziemniaki	8 955	8 009
- w tym: od jednostek powiązanych	2 320	1 818
- produkty ziemniaczane	1 649	5 411
- w tym: od jednostek powiązanych		
- środki ochrony roślin i nawozy	3 648	3 531
- w tym: od jednostek powiązanych		
- materiały	412	650
- w tym: od jednostek powiązanych	105	186
b) eksport	5 134	889
- w tym: od jednostek powiązanych		
- produkty ziemniaczane	5 134	889
c) dostawa wewnątrzwspólnotowa	722	1 271
- w tym: od jednostek powiązanych		
- produkty ziemniaczane	722	1 271
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, razem	20 520	19 761

7.4 Koszty według rodzaju

KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	2017 rok	2016 rok
a) amortyzacja	6 595	6 117
b) zużycie materiałów i energii	81 021	74 688
c) usługi obce	17 021	13 625
d) podatki i opłaty	2 880	2 725
e) wynagrodzenia	15 080	13 252
f) ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	3 341	2 986
g) pozostałe koszty rodzajowe (z tytułu)	1 634	1 189
- koszty reprezentacji i reklamy	356	179
- podróże służbowe	140	127
- koszty ubezpieczeń majątkowych i osobowych	276	257
- koszty analiz, badań i ekspertyz naukowych	345	259
- inne koszty	517	367
Koszty według rodzaju, razem	127 572	114 582
Zmiana stanu zapasów, produktów i rozliczeń międzyokresowych	(4 501)	(8 155)
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	(1 107)	(683)
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	(10 017)	(7 622)
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	(19 366)	(14 945)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	92 581	83 177

7.5 Koszty świadczeń pracowniczych

KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH	2017 rok	2016 rok
e) koszty wynagrodzeń, w tym:	15 080	13 252
- wynagrodzenia z tytułu umów o pracę	13 673	11 293
- wynagrodzenia z tytułu umów zleceń i podobnych	799	1 282
- wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej	317	336
- odprawy ekonomiczne i nagrody jubileuszowe	223	206
- rezerwy na wynagrodzenia z tytułu niewykorzystanych urlopów	82	46
- rezerwy na premie dla Zarządu i pracowników	(14)	89
f) ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, w tym:	3 341	2 986
- koszty ubezpieczeń społecznych	2 369	2 081
- odpisy na fundusz pracy	287	248
- odpisy na fundusz świadczeń socjalnych	372	300
- koszty szkoleń pracowniczych	109	75
- odzież robocza	101	206
- koszty badań lekarskich i BHP	103	76
Razem koszty świadczeń pracowniczych	18 421	16 238

7.6 Wynik produkcji rolnej

	2017 rok	2016 rok
Przychody ze sprzedaży produktów rolnych	833	572
Dotacje	489	795
Wynik ze sprzedaży maszyn rolnych	207	-
Koszty działalności	(2 958)	(2 855)
Wynik produkcji rolnej	(1 429)	(1 488)

7.7 Pozostałe przychody operacyjne

POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	2017 rok	2016 rok
a) zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	136	1 135
b) rozwiązywanie rezerw, z tytułu:	108	11
- odpisy należności	108	11
- umorzenia praw do emisji	-	-
- zobowiązań	-	-
c) dotacje rządowe, w tym:	127	319
- dotacje do rzeczowych aktywów trwałych	101	257
- dopłaty do kredytów inwestycyjnych	26	62
d) pozostałe, w tym:	122	234
- otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	96	164
- nadwyżki majątku	6	46
- pozostałe	20	24
Pozostałe przychody operacyjne, razem	493	1 699

7.8 Pozostałe koszty operacyjne

POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	2017 rok	2016 rok
a) aktualizacja wartości aktywów niefinansowych		-
b) pozostałe, w tym:	628	209
- darowizny	47	14
- koszty likwidacji niefinansowych aktywów trwałych		54
- koszty postępowania spornego		4
- odpisy aktualizujące należności	247	76
- nieplanowane odpisy amortyzacji	38	1
- zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	20	39
- odpisanie należności	45	1
- niedobory majątku	35	17
- koszty napraw powypadkowych	168	
- pozostałe	28	3
Pozostałe koszty operacyjne, razem	628	209

7.9 Koszty finansowe

KOSZTY FINANSOWE	2017 rok	2016 rok
a) odsetki od kredytów i pożyczek	636	470
b) odsetki od zobowiązań	2	1
c) aktualizacja wartości kredytu	32	72
d) odpisy aktualizujące udziały w CHP Energia	2 875	
e) odpisy aktualizujące naliczone odsetki od poręczeń	231	
f) ujemne różnice kursowe	763	
- zrealizowane	814	
- niezrealizowane	(51)	
g) inne koszty finansowe	294	361
- zwrot opłat bankowych BFG	-	135
- rezerwy na koszty finansowe	23	10
- opłaty leasingowe	145	137
- prowizje od kredytów	110	61
- dyskonto od wykupu wierzytelności	16	18
Koszty finansowe, razem	4 833	904

7.10 Przychody finansowe

PRZYCHODY FINANSOWE	2017 rok	2016 rok
a) dywidendy	122	122
b) odsetki od pożyczek	596	641
c) odsetki od lokat	124	110
d) odsetki od należności	88	86
e) przychody ze zbycia aktywów finansowych	7	-
f) dodatnie różnice kursowe	-	93
- zrealizowane	-	383
- niezrealizowane	-	(290)
Przychody finansowe, razem	937	1 052

7.11 Podatek dochodowy

PODATEK DOCHODOWY	2017 rok	2016 rok
Podatek bieżący	(4 057)	(4 454)
Podatek odroczony	704	391
Podatek dochodowy, razem	(3 353)	(4 063)

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej:

Wyszczególnienie	2017 rok	2016 rok
Wynik finansowy brutto przed opodatkowaniem	15 672	19 981
Podatek dochodowy wg ustawowej stawki 19%	(2 978)	(3 796)
Podatek od trwałych różnic pomiędzy zyskiem brutto a podstawą opodatkowania	(375)	(267)
Obciążenie wyniku według efektywnej stopy wynoszącej 20,7% i 20,3% w 2016 r.	(3 353)	(4 063)

W roku 2017 spółka zapłaciła do urzędu skarbowego 4.094 tys. zł podatku, w tym 2.643 tys. zł za rok 2016. Podatek należny do odprowadzenia za rok 2017 - 2.757 tys. złotych.

7.12 Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk na akcję wyliczono jako iloraz zysku za dany okres do średnioważonej liczby akcji. Wszystkie akcje są zwykłe na okaziciela.

Średnioważona liczba akcji

początek okresu	koniec okresu	ilość dni (A)	liczba akcji w danym okresie (B)	(A) x (B) / 365
2017-01-01	2017-12-31	365	95 000 000	95 000 000
suma:		365	średnia ważona:	95 000 000

ZYSK (STRATA) NA JEDNĄ AKCJĘ	2017 rok	2016 rok
Zysk (strata) netto w zł	12 319	15 918
Średnioważona liczba akcji	95 000 000	95 000 000
Podstawowy zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	0,13	0,17
Zysk netto, zastosowany przy ustalaniu rozwodnionego zysku na akcję	12 319	15 918
Ważona średnia liczba akcji zwykłych dla potrzeb rozwodnionego zysku na akcję	95 000 000	95 000 000
Rozwodniony zysk netto na akcję (wyrażony w złotych)	0,13	0,17

Zarząd proponuje przekazanie zysku na kapitał rezerwowy.

8. Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

8.1 Uzgodnienie kwot ujętych w rachunku przepływów pieniężnych z saldem środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych w bilansie.

Wyszczególnienie	2017 rok	2016 rok
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	24 579	21 648
Kredyty w rachunku bieżącym	0	0
Różnice kursowe z wyceny środków pieniężnych	10	4
Stan środków pieniężnych w rachunku przepływów pieniężnych	24 589	21 652

Spółka nie posiada środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania.

8.2 Transakcje o charakterze niepieniężnym

Wyszczególnienie	2017 rok	2016 rok
Nabycie aktywów poprzez leasing finansowy	(5 775)	(2 009)
Wycena kredytu według skorygowanego kosztu (zmiana)	32	73
Naliczone, lecz niezapłacone odsetki od pożyczki (zmiana)	210	-

8.3 Niewykorzystane limity w rachunku bieżącym

Na dzień 31.12.2017 Spółka dysponowała niewykorzystanymi przyznanymi w rachunku bieżącym środkami kredytowymi w kwocie 8.000 tys. zł (31.12.2016 r. było to również 8.000 tys. zł).

9. Instrumenty finansowe

9.1. Kategorie instrumentów finansowych

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka, należą kredyty bankowe, leasing, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność jednostki. Spółka posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Aktywa finansowe	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Przeznaczone do obrotu	3 546	2 550
Pożyczki i należności (w tym środki pieniężne)	56 843	51 367
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	15 235	9 789
Razem aktywa finansowe	75 624	63 706

Aktywa finansowe wykazane w sprawozdaniu finansowym jako:	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Inwestycje w jednostkach zależnych	15 122	9 676
Inwestycje w pozostałych jednostkach	113	113
Należności z tytułu dostaw	19 807	19 897
Należności pozostałe	4 076	1 246
Udzielone pożyczki	8 381	8 576
Inwestycje przeznaczone do obrotu	3 546	2 550
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	24 579	21 648
Razem aktywa finansowe	75 624	63 706

Zobowiązania finansowe	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Koszt zamortyzowany	73 075	61 273
Pozostałe zobowiązania	10 178	8 976
Razem zobowiązania finansowe	83 253	70 249

Zobowiązania finansowe wykazane w sprawozdaniu finansowym jako:	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Długoterminowe kredyty i pożyczki	11 248	6 939
Długoterminowe zobowiązania z tytułu aktywów w leasingu	7 029	4 137
Zobowiązania z tytułu dostaw	7 552	6 353
Krótkoterminowe kredyty i pożyczki	52 573	48 674
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu aktywów w leasingu	2 225	1 523
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	2 626	2 623
Razem zobowiązania finansowe	83 253	70 249

9.2. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Spółki obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko płynności, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka - zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Spółka monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim kredytów, których oprocentowanie zależy od stopy redyskonta weksli oraz stawki WIBOR. W związku z tym, że wszystkie kredyty długoterminowe są preferencyjne o niskiej stawce oprocentowania ryzyko stopy procentowej nie jest wysokie i Spółka nie zawierała kontraktów na zamianę stóp procentowych.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto w ujęciu rocznym na racjonalne możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmiennych innych czynników (w związku z zobowiązaniami o zmiennej stopie procentowej).

Zwiększenia/zmniejszenia o pkt procentowe	Wpływ na wynik	
	2017	2016
Zwiększenie oprocentowania kredytów o 1%	(290)	(299)
Zmniejszenie oprocentowania kredytów o 1%	290	299

Ryzyko walutowe

Spółka narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania sprzedaży na eksport i do krajów Unii Europejskiej w walutach innych niż złoty. Eksport i dostawa wewnątrzwspólnotowa stanowiły w okresie sprawozdawczym ponad 42% wszystkich przychodów ze sprzedaży.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto, w związku ze zmianą wartości przychodów i kosztów w przypadku wahan kursu USD i EUR o 0,1 PLN/EUR/USD

Zwiększenia/zmniejszenia kursu walut	Wpływ na wynik	
	2017	2016
Wzrost kursu PLN/USD o 0,1	406	282
Wzrost kursu PLN/EUR o 0,1	1 069	1 221
Spadek kursu PLN/USD o 0,1	(406)	(282)
Spadek kursu PLN/EUR o 0,1	(1 069)	(1 221)
Razem wpływ na wynik	+/-1 475	+/-1 503

Ponadto Spółka posiada środki pieniężne na rachunku bankowym i należności w euro i dolarach amerykańskich.

Skutki zmiany kursu posiadanych na dzień bilansowy walut USD i EUR o 0,1 PLN/EUR/USD przedstawia poniższa tabela.

Zwiększenia/zmniejszenia kursu walut	Wpływ na wynik	
	2017	2016
Wzrost kursu PLN/USD o 0,1	67	42
Wzrost kursu PLN/EUR o 0,1	167	133
Spadek kursu PLN/USD o 0,1	(67)	(42)
Spadek kursu PLN/EUR o 0,1	(167)	(133)
Razem wpływ na wynik	+/-234	+/-175

Ryzyko kredytowe

Spółka zawiera transakcje wyłącznie ze sprawdzonymi klientami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Spółki na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne. Decydujące znaczenie, ma również ocena wiarygodności finansowej dokonywana przez ubezpieczyciela firmę KUKI i przyznanego limitu finansowego. W Spółce nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego.

Ryzyko związane z płynnością

Celem Spółki jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe preferencyjne krótko i długoterminowe. Spółka zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wielkość kapitału rezerwowego, wykorzystując oferty usług bankowych i rezerwowe linie kredytowe, monitorując stale prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz dopasowując profile wymagalności aktywów i zobowiązań finansowych.

10. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest zapewnienie zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji, przy jednoczesnym zwiększaniu wartości Spółki dla akcjonariuszy.

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Spółka wlicza kredyty, pożyczki, zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Kredyty, pożyczki, zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	73 075	61 273
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz inne zobowiązania	10 178	8 976
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (-)	24 579	21 648
Zadłużenie netto	58 674	48 601
Kapitał własny	139 112	126 687
Kapitał i zadłużenie netto	197 786	175 288
Wskaźnik dźwigni	29,67%	27,73%

Monitoring struktury finansowania dokonywany jest w celu zapewnienia niezbędnego poziomu finansowania inwestycji założonych w Strategii Grupy Kapitałowej PEPEES na lata 2013-2018.

Wskaźnik dźwigni uległ w roku 2017 nieznacznemu pogorszeniu przede wszystkim w wyniku zwiększenia zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek o 8.208 tys. zł w stosunku do roku poprzedniego.

11. Pozycje warunkowe

11.1 Należności warunkowe

Spółka posiada w wieczystym użytkowaniu 493.591m² gruntów, których wartość na dzień 31.12.2017 wynikająca z decyzji ustalającej opłatę roczną wynosi 10.822 tys. złotych (31.12.2016- 10.822 tys. zł). Wartość rynkowa jest zbliżona do tej wynikającej z decyzji. Spółka płaci corocznie opłatę w wysokości 3% od wartości. Opłata w roku 2017 i roku poprzednim wynosiła 325 tys. złotych.

11.2 Zobowiązania warunkowe

Spółka udzieliła poręczenia kredytu udzielonego przez SBR Bank spółce stowarzyszonej CHP Energia do kwoty 18.234 tys. złotych.

PEPEES otrzymuje dopłaty do oprocentowania kredytów inwestycyjnych. Wartość otrzymanych dopłat do dnia 31.12.2017 wynosi 972 tys. złotych. W przypadku nie spełnienia warunków zawartych w umowach kredytowych, tj. m.in. :

- nie spłacania rat i odsetek w ustalonych w umowach terminach,
- nie zrealizowania inwestycji zgodnie z planem,
- wykorzystania kredytu niezgodnie z przeznaczeniem,

dopłaty podlegają zwrotowi. Spółce nie grozi nie spełnienie powyższych warunków, ponieważ inwestycje już zostały zrealizowane zgodnie z planem i kredyty wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem a raty i odsetki Spółka spłaca w ustalonym terminie.

Mogą wystąpić zobowiązania wynikające z umów o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy. Umowy takie są zawarte z członkami zarządu oraz kilkoma pracownikami. W przypadku rozwiązania z nimi stosunku pracy Spółka ma obowiązek wypłacić odszkodowanie w kwocie ok. 710 tys. złotych.

Na dzień bilansowy istnieje nie rozstrzygnięte postępowanie sądowe z powództwa EPSILON Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych o uchylenie bądź stwierdzenie nieważności uchwał podjętych na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki w dniu 25 kwietnia 2017 r.

12. Transakcje z podmiotami powiązanymi

12.1 Transakcje z jednostkami zależnymi

a) Przychody ze sprzedaży produktów i towarów uzyskane od spółek zależnych

Rodzaje przychodów	2017 rok	2016 rok
Przychody ze sprzedaży wyrobów jednostkom zależnym	172	456
Przychody ze sprzedaży usług jednostkom zależnym	271	239
Przychody ze sprzedaży towarów jednostkom zależnym	105	-
Przychody ze sprzedaży surowców jednostkom zależnym	2 320	2 004
Przychody ze sprzedaży środków trwałych jednostkom zależnym	48	-
Razem przychody od jednostek powiązanych	2 916	2 699

Cenę sprzedaży ustala się stosując metodę „koszt plus” bądź na podstawie cenników obowiązujących z podmiotami niepowiązanymi.

b) Zakupy towarów i usług od spółek zależnych

Rodzaje zakupów	2017 rok	2016 rok
Zakupy produktów od jednostek zależnych	6 805	6 546
Zakupy usług od jednostek zależnych	85	228
Zakupy towarów od jednostek zależnych	1 192	699
Razem zakupy od jednostek powiązanych	8 225	7 330

c) Salda rozrachunków na dzień bilansowy powstałe w wyniku sprzedaży/zakupu towarów/usług

Należności od podmiotów powiązanych	31.12.2017	31.12.2016
PPZ BRONISŁAW	1 979	-
CHP Energia	196	199
OZENERGY	6	6
Razem należności od jednostek powiązanych	2 181	205

Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	31.12.2017	31.12.2016
ZPZ Lublin	148	129
PPZ BRONISŁAW	-	58
CHP Energia	42	-
Razem zobowiązania wobec jednostek powiązanych	190	187

d) Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym

Podmiot	Kwota pożyczki wg umowy	Stan zadłużenia na dzień	
		31.12.2017	31.12.2016
ZPZ Lublin	3 000	3 000	3 011
PPZ BRONISŁAW	6 500	2 000	4 673
CHP Energia	2 538	2 619	710
Razem	12 038	7 619	8 394

e) Odsetki od udzielonych pożyczek

Podmiot	2017 rok	2016 rok
ZPZ Lublin	128	128
PPZ BRONISŁAW	167	224
CHP Energia	43	282
Razem	338	634

f) Odsetki od udzielonych poręczeń

Podmiot	2017 rok	2016 rok
CHP Energia	221	142
Razem	221	142

g) pozycje warunkowe

Na majątku spółek zależnych (ZPZ Lublin i PPZ Bronisław) są ustanowione hipoteki umowne będące zabezpieczeniem kredytów zaciągniętych przez PEPEES do kwoty 68.000 tys. złotych

12.2 Transakcje z kluczowym personelem kierowniczym

a) świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego

Zarząd w tys. zł:	2017	2016
Krótkoterminowe świadczenie	1 530	1 136
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0	180
Pozostałe świadczenia długoterminowe	0	0
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0	0
Płatności w formie akcji	0	0
Rada Nadzorcza w tys. zł	2017	2016
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	319	338
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0	0
Pozostałe świadczenia długoterminowe	0	0
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0	0
Płatności w formie akcji	0	0

b) transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej oraz bliskimi członkami ich rodzin

W okresie sprawozdawczym nie odnotowano żadnych transakcji w rozumieniu MSR 24.

13. Przeciętne zatrudnienie w Spółce

Wyszczególnienie	Przeciętna liczba zatrudnionych w roku 2017	Przeciętna liczba zatrudnionych w roku 2016
Pracownicy umysłowi	95	87
Pracownicy na stanowiskach robotniczych	187	180
Osoby korzystające z urlopów wychowawczych i bezpłatnych	4	4
Razem	286	271

14. Wynagrodzenia biegłego rewidenta.

Należne wynagrodzenie biegłego rewidenta za przegląd i badanie sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego wynosi 40.000 złotych plus podatek VAT, z czego 13.000,00 złotych zostało wypłacone w roku 2017. Innych usług biegły rewident spółce PEPEES nie świadczył.

15. Zdarzenia po dniu bilansowym

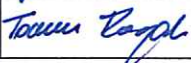
Ważne wydarzenia po dniu bilansowym:

- 4 stycznia Spółka nabyła od akcjonariuszy trzeci pakiet udziałów w spółce Gospodarstwo Rolne Ponary sp. z o.o. , stając się 100% właścicielem udziałów w Ponarach.
- 15 lutego Pan Krzysztof Borkowski powiadomił, że wszystkie podmioty z nim powiązane, w tym Mazowiecka Korporacja Finansowa, zbyły wszystkie posiadane akcje spółki PEPEES w wyniku wezwania ogłoszonego przez Maksymiliana i Michała Skotnickich
- 16 lutego Zarząd spółki PEPEES ogłosił informacje o zwołaniu na dzień 24 kwietnia 2018 r. na godz 12.00 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy.

16. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd i dopuszczone do publikacji w dniu 28 marca 2018 r. Wraz z niniejszym jednostkowym sprawozdaniem finansowym publikowane jest skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PEPEES S.A., które zostało zatwierdzone przez Zarząd do publikacji 28 marca 2018 roku.

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU

Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
28.03.2018 r.	Wojciech Faszczewski	Prezes Zarządu	
28.03.2018 r.	Tomasz Rogala	Członek Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓRA SPORZĄDZIŁA SPRAWOZDANIE

Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
28.03.2018 r.	Wiesława Załuska	Główna księgowa	